

Заклад вищої освіти «Український католицький університет»

Факультет наук про здоров'я

Кафедра психології і психотерапії

магістерська робота

«ГОТОВНІСТЬ ДО ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ НОВИХ СОЦІАЛЬНО-ТЕХНІЧНИХ НОРМ ОСОБАМИ З РІЗНИМИ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИМИ ХАРАКТЕРИСТИКАМИ»

Виконала: студентка 2 курсу
групи ЗПП 20/М
спеціальності 053 Психологія

освітньої програми
“Клінічна психологія з основами
психодинамічної терапії”

Губан М. М.

Керівник Сенник О. М.

Рецензент

Львів 2022

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ТЕОРІЇ І МЕТОДІВ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ГОТОВНОСТІ ДО ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ НОВИХ СОЦІАЛЬНИХ І ТЕХНІЧНИХ НОРМ ОСОБАМИ З РІЗНИМИ СОЦІАЛЬНО- ПСИХОЛОГІЧНИМИ ХАРАКТЕРИСТИКАМИ	8
1.1. Соціальні та технічні норми як регулятор суспільного життя: суть поняття , його диференційні властивості та періодизація	8
1.2. Співвідношення соціально-психологічних характеристик осіб на предмет їх готовності до імплементації нових соціально-технічних норм..	19
Висновки до Розділу I	25
РОЗДІЛ 2. ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ГОТОВНОСТІ ДО ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ НОВИХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ НОРМ ЛЮДЕЙ З РІЗНИМИ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИМИ ХАРАКТЕРИСТИКАМИ	
2.1. Методологічні основи дослідження особливостей готовності до імплементації нових соціально-технічних норм особами з різними соціально психологічними характеристиками	29
2.1.1 Опис процедури дослідження	29
2.1.2 Опис методів та методик досліджуваної групи	31
Висновки до Розділу 2	36
РОЗДІЛ 3. РЕЗУЛЬТАТИ ТА АНАЛІЗ	38
3.1. Аналіз готовності емоційно стабільних людей до імплементації нових соціально-технічних норм	38
3.2. Аналіз готовності економічно-консервативних людей до імплементації нових соціально - технічних норм	45
3.3. Аналіз готовності осіб молодшого віку до імплементації технічних норм із	

врахуванням досвіду	51
Висновки до Розділу III	54
Дискусія результатів.	
Обмеження та перспективи дослідження.....	56
ВИСНОВКИ	57
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	59
ДОДАТКИ	67

ВСТУП

Актуальність: Епоха невизначеності, час політичної критики, звільненої від цензури, суспільні процеси у вигляді нових моделей пересування, короткострокові, сезонні та вимушені міграції (на навчання, для отримання досвіду, заробітку, притулку чи відпочинку). Пристосування людей залежне й полягає у безпосередньому використанні цифрових форматів. Швидкість адаптації людини відбувається завдяки оперативності здійснення офіційних реєстрацій. Необхідна мобільність для ефективного перебування в бутті і легальної, законної участі у процесах суспільної діяльності, таких як оздоровлення та медичинська опіка, освіта і праця.

Технології - це основа функціонування суспільств сучасного світу. Пришвидшується цифровізація (frontier), як взаємодія людини та штучного інтелекту. Для освоєння великих об'ємів даних, відбувається розвиток інформаційних технологій, нанотехнологій, генної інженерії, 3D друку, блокчейнів, стандартів зв'язку і усе це стає основою передачі й отримання інформації, що веде до швидкого і доступного освоєння інфраструктур. Як результат отримується, ефективність економічної та фінансових галузей для добробуту життя людей.

Взаємодія інноваційних процесів відбувається в контексті розвитку людини як індивіда й означає суттєво якісніший рівень перебування в соціумі. Це добре простежується на прикладі доступності інформації, коли її достовірність визначається так само миттєво, як і її розповсюдження. Так відбувається взаємодія колективної та індивідуальної відповідальності з одночасним вмінням людей володіти технікою, що дає Державі можливість планування діяльності органів самоврядування для здійснення своєчасних виплат, як наприклад: дотацій дошкільним закладам і школам, виплата пенсійних коштів людям похилого віку, фінансування армії та медичних установ.

Попередній світ, в якому ми існували, перестав існувати. Безмежна кількість інформації і моделей з усіх сторін вриваються в наше сьогоднішнє,

охоплюють уяву й змушують нас реагувати і приймати реальність. Важко сказати – нову чи оновлену.

Межі освоєння, реагування людей, латентність приживання інноваційних технологій є різними. Наприклад, про потенціали країн можна дізнаватися з показників Глобального індексу інновацій (Global Innovation Index [GII], 2020), Індексу інновацій Агентства Блумберг (Index Bloomberg Innovation [ІАБ], 2020), а також в рейтингах організацій з інтеграції економік країн, що розвиваються.

За Індексом готовності до передових/проривних технологій (A Frontier Technologies Readiness Index, 2021), в Україні високий рівень освіченості (навичок) і дослідницької активності людей. Проте частка високих технологій у промисловому виробництві і рівень розвитку й доступності до інфраструктури та присутність приватних компаній і фінансування діяльності є незначним. Міць людського капіталу не є високодієвою.

Незважаючи на можливості науковців і прагнення освічених людей до залучення інноваційних технологій, Україна продовжує перебування в списку держав з доходами населення яких є нижчими за середні. За групуванням країн Світового банку [71], характеризується нестійким (в період з 1999 по 2017 рік) зростанням доходу на душу населення – 3,3% на відміну від показника Співдружності Незалежних Держав - 5,6%, і 3,6% держав поза Співдружністю [17].

За програмою Світового банку в сприянні розвитку людського капіталу «Human Capital Project. Ministerial Conclave 2021» [15], станом на 2020 рік для України оприлюднено показник 0,63 – міра величини індексу людського капіталу. В порівнянні з показниками інших держав світу і держав з подібними досягненнями в економіці – цифра значна й одночасно низька в порівнянні з аналогічними показниками країн Європи і Центральної Азії.

Наскільки толерантно програми вживаються в особисте життя індивіда, адже кожен може мати індивідуальні психоемоційні реакції на реальність. Чи можуть люди опанувати ментально, фізично та фінансово вимоги, встановлені новими сучасними стандартами життя, оскільки перебування в бутті вже є

фактором стресу, на противагу гармонії, як складової психічного здоров'я.

Чи можуть люди опанувати ментально, фізично та фінансово вимоги, встановлені новими сучасними стандартами життя, оскільки перебування в бутті вже є фактором стресу, на противагу гармонії, як складової психічного здоров'я.

Переглядаючи Звіт Всесвітньої організації психічного здоров'я (World Federation for Mental Health [WFMH], 2021) станом на 2020 рік, ми бачимо висновок про нерівність, про психічну нестабільність людства, що проявляються в порушеннях прав людини в багатьох державах» [72]. Георг Келл (Kell G, 2017) пише, що світ змінюється і з моменту підписання Паризької угоди щодо клімату минув час за який середня температура піднялася на 1,2°C. У світі ростуть хвиля популізму та націоналізму, що викликає насторожливості стосовно демагогії цінностей людяності й бережливого відношення до довкілля [67].

Ми можемо дещо віддатися своїм фантазіям стосовно ситуацій, які торкаються кожного, й зрозуміти, що результат нововведених ресурсів і розширення комунікацій порівну привносять як цікавість, азарт і надії, так і незручності, стрес і розчарування.

Мета дослідження: вивчити, які соціально-психологічні характеристики особи є важливим фактором для її готовності імплементувати нові соціально-технічні норми.

Об'єкт дослідження: готовність до імплементування нових соціально-технічних норм.

Предмет дослідження: готовність до імплементування нових соціально-технічних норм особами з різними соціально-психологічними характеристиками.

Мета дослідження: вивчити, які соціально-психологічні характеристики особи є важливим фактором для її готовності імплементувати нові соціально-технічні норми.

Об'єкт дослідження: готовність до імплементування нових соціально-технічних

норм.

Предмет дослідження: готовність до імплементації нових соціально-технічних норм особами з різними соціально-психологічними характеристиками.

Завдання дослідження:

1. Визначити зміст таких понять як соціальні та технічні норми та на основі огляду літератури встановити ключові соціально-психологічні характеристики осіб, готових до імплементації нових соціально-технічних норм.
2. Побудувати теоретичну модель дослідження готовності до імплементації соціально-технічних норм особами з різними соціально-психологічними характеристиками, та підібрати психодіагностичний інструментарій для її емпіричної перевірки.
3. На основі зібраних емпіричних даних визначити, які соціально-психологічні характеристики особи відіграють важливу роль у її готовності імплементувати нові соціально-технічні норми.

Гіпотези дослідження:

Гіпотеза 1. Припускаємо, що особи з позитивним ставленням до імплементації соціальних і технічних норм будуть мати вищий рівень емоційної стабільності і відкритості до досвіду, порівняно з особами з негативним ставленням.

Гіпотеза 2. Припускаємо, що особи з досвідом імплементації соціально-технічних норм будуть характеризуватися нижчим рівнем соціального та економічного консерватизму, у порівнянні з особами без досвіду імплементації.

Гіпотеза 3. Припускаємо, що особи молодшого віку матимуть більше досвіду імплементації технічних норм.

Робота написана на основі методів теоретичного й емпіричного

дослідження: було поставлено 14 запитань, за допомогою яких визначається наявність досвіду імплементації та ставлення до нових соціально-технічних норм. Використано методику взаємозв'язку шкал соціального і економічного консерватизму (12-пунктову шкалу соціального та економічного консерватизму [SECS], 2013), [66]. переклад на українську та німецьку мови. Також було залучено методику визначення базових рис особистості ТІРІ (українська редакція опитувальника особистості [ТІРІ-UKR], 2019), [22] яка складається з 10 тверджень й дозволяє виміряти риси екстраверсії, дружелюбності, добросовісності, емоційної стабільності й відкритості до нового досвіду. Методика ТІРІ була представлена на двох мовах: українською і німецькою (Trierer Integriertes Persönlichkeitsinventar [ТІРІ], 2003) й відноситься до категорії стандартизованих інструментів опитування.

Опис групи: в дослідженні взяли участь 33 особи, з яких переважає кількість жінок – 22 учасниці, чоловіків – 11 осіб. За національністю учасників можна поділити на наступні кількісні групи: українці – 8 осіб, поляки – 2 особи, емігранти – 15 осіб, німці – 8 осіб.

Структура роботи: робота містить три розділи. Починається зміст роботи зі вступу. В завершені висновки, список використаних джерел і додатки.

Обсяг роботи: робота складається з 75 сторінок.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ГОТОВНОСТІ ДО ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ НОВИХ СОЦІАЛЬНО-ТЕХНІЧНИХ НОРМ ОСОБАМИ З РІЗНИМИ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИМИ ХАРАКТЕРИСТИКАМИ

1.1. Соціальні і технічні норми як регулятор суспільного життя: суть поняття та його диференційні властивості, періодизація

Протягом багатьох років існування впорядкованого життя на планеті традиційно склалося, що організація процесу поведінки у влаштуванні побуту й створенні умов праці відбувається за двома видами дотримання правил – це соціальні та технічні норми. Їх разом об'єднує функція регулювання – як основна й присутня в житті кожного з нас. Міжлюдські відносини регулюють соціальні норми, а за технічними нормами відбуваються відносини людини з технікою, природними ресурсами і засобами праці.

На думку Є. В. Довженка, технічні норми насамперед формуються в свідомості людини. Результат пізнання об'єктивних закономірностей матеріального світу на благо індивіда в процесі покращення завдяки взаємодії [6].

За змістом соціальна норма – це правило соціального напрямку, яке передбачає наявність трьох умов: правило – його знання, як необхідність; його суб'єктивне представлення – усвідомлення індивідуальне та суспільне; об'єктивна, конкретна дія – нормативна поведінка. Усі разом вони мають регулюючий вплив на всіх стадіях діяльності людини на благо функціонування громади.

Соціальний характер полягає в ставленні до них суб'єкта (колективу) й визначає морально-психологічні якості індивіда (колективу), задіяного в процесі виготовлення виробів (товарів), обслуговування чи набування досвіду (див. табл. 1.1.1).

Таблиця 1.1.1 Соціально-технічні норми. Поділ за ознаками

Соціальні норми		Технічні норми	
За дією	За функціями	За функціями	За дією
Економічні – це форми власності, виробництво, розподіл матеріальних благ	Норми моралі	Будівельні норми правила	набувають соціального значення
Політичні – впорядкування між націями, народами, класами в досягненні цілей державного, політичного значення	Норми права	Державні стандарти	соціальні- - технічні перевтілюються в технічно-юридичні включно до примусу
Релігійні – впорядковувати взаємодію між релігійними та культурними переконаннями в цільових аудиторіях, групах, об'єднаних вірою в Бога	Норми звичаїв	Технічні умови для процесу виробництва товарів	Ексклюзивність використання

Екологічні – охоплюють сферу охорони здоров'я та довкілля	Корпоративні норми	Експлуатаційні приписи по використанню техніки	Встановлення норм на витрати джерел енергії Експлуатаційні приписи при використанні машин і механізмів
---	--------------------	--	---

Аналізуючи інформацію з таблиці 1.1.1, ми можемо впевнено зазначити, що як тільки технічні норми вступають у взаємодію з людським фактором, наявність якого об'єднує обидві норми, простежується відмінність у діях технічних норм з властивістю переходити з категорії соціально-технічних норм до норм правових, юридичних і політичних й залишатися так само соціально значущими.

Наприклад, дотримання правил гігієни в період коронавірусної пандемії. В цей час відбулося перетворення правил за технічними нормами на правила соціально необхідні за соціальними нормами, які регулювали б взаємовідносини в групі.

Як зазначалося раніше, технічні норми регулюють поведінку людей, однаково як і соціальні норми. Технічне (нормативне) регулювання слід розуміти як встановлення технічних вимог та стандартів, які пред'являються до продукції, а також до виробничих, технологічних, логістичних та інших процесів. Об'єкти піддаються регламентації: у технічних нормах розкривається термінологія та міститься опис властивостей і характеристик продуктів та процесів.

Технічні норми розробляються та затверджуються у відповідних випадках державними органами за стандартами і технічними регламентами. Не будучи правовими, вони можуть прийматися неурядовими організаціями, які часто добровільно застосовують галузеві стандарти як обов'язкові.

У сучасних публікаціях зазначається, що вимоги та стандарти для

продуктів і процесів мають різні функції: це може бути безпека навколишнього середовища, здоров'я людини, взаємозамінність та сумісність продуктів та програм, поширення та передача технологій, поліпшення управління процесами та ін. Фактично йдеться про встановлення мінімально необхідних вимог, що забезпечують різні види безпеки продукції та процесів.

Техніко-правові специфікації розробляються і приймаються в державних установах й орієнтовані на кола знеособлених або персоніфікованих осіб й є рекомендованими до виконання. У часі, просторі та окремих об'єктах їх дії припиняються або скасовуються в установленому порядку або в особливих процедурах. Всупереч правовим нормам техніко-правові зазвичай складаються з одного елемента-розпорядження.

Соціальна значущість технічних норм й рівень значущості їх наслідків полягає в дотриманні правил, таких як, наприклад, користування телефоном в забороненому місці чи порушення правил експлуатації гаджетом. В результаті чого, апарат може вийти з ладу й не піддаватися відновленню, що означає фінансові витрати на купівлю нового пристрою. При порушенні правил користування ми можемо взагалі нічого не підозрювати, адже звикли користуватися і в певний спосіб до прикладу, тримати телефон, розмовляти по ньому або записувати імена в пам'ять.

Також, слід пам'ятати про 1986 рік. Внаслідок порушення правил експлуатації технікою на Чорнобильській АЕС вибухнув реактор. Сталася катастрофа, в якій постраждали 5 мільйонів людей і територія протяжністю 145 тисяч квадратних кілометрів в Україні і сусідніх країнах. Від радіоактивних викидів і опромінення постраждало населення [60].

Технічні норми – це раціональна взаємодія й доцільна експлуатація технічних і природних ресурсів. Недотримання технічних норм й недбала експлуатація людьми продуктів науково-технічного прогресу та необережне поводження з технічними інноваціями відгукуються світу й штовхають нас в жахливе майбутнє. До прикладу, процеси утилізації природних ресурсів, це: продукти виробництв медицини, харчування, хімічної промисловості, не

повний перелік процесів, які впливають на вміст вуглекислого газу в повітрі і є значними і не менш шкідливим для руйнування озонового шару планети. Їх називають ОРР – озоноруйнівні речовини, що загрожують здоров'ю населення та біосфери. В період з 2004 по 2014 рік в Україні, товщина озонового шару зменшилась до 5% [35, с. 29]. Глобальне потепління на планеті до 2050 року світової економіці, як фінансовому представнику всіх людей на Землі, буде коштувати 275 трлн доларів (McKinsey Global Institute [MGI], 2019). До змін в структурі технічних норм призводить адаптація громади до стандартів життя Європейської спільноти. Це правила спрямовані на підвищення конкурентоспроможності населення і відповідності людей новим робочим місцям. В умовах проривних нових технологій, технічні норми діляться на дві групи: перша група – це правила, дотримання яких впливає на інтереси людей - прописані законом і є соціально значимими, юридично обов'язковим. Невиконання цих правил може призвести до відповідальності. Друга група – це правила, недотримання яких не торкається інтересів інших людей й не має ознак правових норм.

При втіленні технічних правил в нормативну поведінку людей, останні вимушені діяти за стандартами розвитку технічним вимогам, як критеріям якості й безпеки продукту як товару, що втілює в технічні правила соціальне значення.

Як приклад, відповідь на часто поставлені запитання, чому реалізація міжнародних програм на територіях інших держав, України зокрема, починається насамперед з будівництва доріг і магістралей, тобто розбудовування транспортної інфраструктури? Тому що, користування якісними дорогами – це одночасно робочі місця, культура їзди, можливість комунікацій і зменшення нещасних випадків на дорогах. Добробут людей - спеціалістів, залучених в будівництво за рахунок стабільних надходжень. Як приклад, проект «Велике будівництво», реалізація якого обходиться в 150 мільярдів грн (біля 5,3 мільярди доларів США) при участі Світового Банку і в партнерстві з Глобальним фондом інфраструктури (GIF) чи запуск проекту державного приватного партнерства ДПП, за яким до 2023 року в дорожній сектор залучать 2 мільярди доларів

приватних інвестицій. Оба проекти ДПП добре структуровані, прозорі і забезпечені державними гарантіями [62].

Згідно програми ООН, вагомим критерієм в подальшому розвитку цивілізації [14, с.11–12] є імплементація міжнародного стандарту ISO 20022 в платіжну систему України [14]. Міжнародний стандарт, який передбачає узгодженість: економіки, екології та соціальної системи України в розвитку і саморегуляції одночасно. Розроблення методології стандартів згідно основ ISO 20022 й сумісне налаштування систем, наприклад: фінансових установ в Україні дало можливість проводити миттєві грошові перекази між країнами-партнерами в межах одного стандарту.

Перехід українського суспільства до якісно нового рівня технологічних розробок та досліджень, які обходяться без управління зі сторони людського ресурсу й здатні самостійно взаємодіяти з людьми і об'єктами (autonomous things). На прикладі, сервісу «Вчасно», ми відстежуємо миттєвий електронний документообіг, який полягає у: можливості передачі офіційно завірених паперів, а саме наявністю цифрових підписів і печаток. Це передавання і приймання документів онлайн в межах і поза межами власної компанії. За останній рік за такий спосіб було передано 10 млн документів, зареєстровано 400 тис. користувачів [56].

Мобільний застосунок «Дія» – це портал онлайн-сервісу державних послуг. Це отримання необхідних для соціалізації індивідуальних даних: користуються понад 12 млн українців порівняно з 2,5 млн користувачів у 2020 році. Загалом тут представлено понад 70 адміністративних послуг [20], а сама програма запроваджена Міністерством Цифрової Трансформації України з 2021 року (identification and traction) [6].

Переважна кількість галузей і розваг доступні й обслуговуються в онлайн (online engagement and entertainment). Ми залюбки користуємося й при бажанні обираємо потрібний контент й так само улюблену страву, купуємо речі, не відвідуючи магазин, й успішно здійснюємо розрахунок, не тримаючи в руках грошові купюри.

Дигітально проходить процедура визначення й попередження потенційних ризиків. Виконання дій і побутових зобов'язань, притаманних людині, здійснюється за допомогою штучного інтелекту (cybersecurity) [45].

2 листопада 2021 року, на міжнародному форумі у м. Києві [60] було представлено політично-технічну базу, на прикладі, взаємодії бізнесу і влади, що є основою дієвого цифрового перетворення Держави для успішної й швидкої імплементації. Зі слів віце прем'єр-міністра та міністра цифрової трансформації М. Федорова, визнаємо, що понад 20 млн населення України вже є користувачами послуг Міністерства [20].

У фінансовій підтримці і забезпеченні громадськості інформацією в якості основних кроків для ефективної соціалізації та дигіталізації людей полягає успішна взаємодія влади і населення. За словами міністра Фінансів України С. Марченко, для цього потрібне навчання, здоров'я і соціальна безпека. Саме цілеспрямоване фінансування дає змогу в повному обсязі реалізовувати потенціали [15] якісно.

Прикладом дієвої політики є створення спільно з ЮНІСЕФ програми «Школа реформ», призначеної для батьків, вчителів і учнів для дистанційного навчання. При реалізації відбулося підвищення заробітної плати вчителям в січні та грудні 2021 року на 20 і 8,4% відповідно. В цілому порівняно з 2020 роком видатки держбюджету у 2021 році збільшилися на 26,6 млрд грн. [12], додатково 980 млн грн. заплановано витратити на закупівлю ноутбуків школам [38].

Результати вступу України до Біарріцького партнерства є проект Мінсоцполітики і ОБСЄ про відстеження ситуацій різного роду насилля [11]. У формі реабілітацій і підтримок надається допомога постраждалим і кривдникам в яких навчають опановувати випадки й формують навички дотримання обов'язків у сім'ї та перед громадою [11]. Статистичні дані, за 1 півріччя 2021 року отримано 86 955 звернень осіб – жертв насильства. З них 14 564 чоловіків і 1 778 дітей [11].

Людам з особливими потребами й вадами зору за підтримки Швейцарської Конфедерації в Україні працює програма EGAP. Діяльність

полягає в адаптації сайтів до вимог стандартів ЄС [61].

Вражає кількість проектів і бажання громади приймати участь у втілення реформ. Реалізація імплементації в законодавство відбувається за рахунок отриманих інформаційних кейсів і розширення пізнання населення й представників органів самоврядування, наприклад в таких як: комунікація та обізнаність про безпеку харчових продуктів за освоєнням сертифікацій на відповідність вимогам законодавства із залученням акредитованих організацій (фінансування Німецького товариства міжнародного співробітництва (GIZ)) [52]. Також, ЕКО-Кемп – «Від сміття до добробуту», де відбулося обговорення досвіду і впровадження моделей на практиці з експертами у різних сферах управління відходами [8], реалізованого Міністерством Закордонних справ Великобританії [55].

Виконання Фонду «Відродження» (за фінансуванням Посольства Швеції) в проекті «Ініціатива з розвитку аналітичних центрів», в якості всебічного огляду цілей кожні 5 років, здійснено аналіз під секторів.

Встановлено що: за середньою швидкістю виконання 95,8% складають технічні бар'єри в торгівлі. Соціальна політика – 24,4% ті, що відстають, сільське господарство та розвиток сільських місцевостей – 3,5%. Прогрес відсутній в інтелектуальній власності, освіті й розвитку молоді, транспорті і статистиці – тут показник виконання становить 0% [57].

Результати зійшлися з твердженням Світового Банку про відносно низьку міру показника розвитку й вивчення людського капіталу, розрахунки якого приводяться в звіті програми «Human Capital Project. Ministerial Conclave 2021» [65]. Пріоритетами сьогодення є біометрія, логістика, екологічна енергетика та авіація. Наприклад, 11% поданих заяв винахідників у світі на патенти – з Німеччини. 2,6 % внутрішнього валового продукту у 2008 році і до 3% в перспективі у цій країні витрачаються на наукові дослідження та конструкторські розробки (НДДКР) [37].

Витрачаючи 49 млрд доларів за рахунок коштів підприємств, перше місце в світі займають США, в той час, коли показник по Європейському союзу

становить 1,9% [37], а показник по Україні – 0,75% у 2010 році і 0,41% у 2020 році [34].

Висококваліфікований працівник має «вартість» – істина, яку ми повинні зрозуміти як для себе, так і для суспільства. Потрібно навчитися правильно відстоювати формування такої цінності сьогодення. Реформувати традиційні методи навчання, перетворюючи їх на інновативні [5], забезпечувати навчання й освіту молоді як групі, від соціально-психологічних налаштувань і кваліфікацій якої здійснюватиметься формування конкурентного суспільства сучасного світу.

Безперечно, відслідковується присутність всестороннього розвитку економіки України й очевидна імплементація великої кількості норм і вимог в національне законодавство. Добре виконання програм, за якими обізнаність населення стає вищою. Але, також маємо визнати, що перехід економіки України із сировинної у високотехнологічну чи інноваційну економіки, які функціонують на основі біотехнологій, нанотехнологій та інформаційних технологій, ще не на часі.

Життя сьогодні – це консультаційні витлумачення ботами, музика, бібліотеки й театральні вистави, кіно і трансляції церковних літургій в онлайн форматі, в якому розвиваються теперішнє покоління за визначенням Z. Натомість, при присутності останніх в оффлайн-форматі, формувався світогляд старшого покоління за визначенням Y, котре взаємодіяло між собою листуванням і зустрічами: гуртки за інтересами, спортивні забави, зустрічі в парках.

За теорією Ніла Гава та Вільяма Штрауса (William Strauss & Neil Howe, 1992), що описана в книзі «Покоління» («Generations»), людські цінності, а не вік об'єднують людей в групу, яка створюється в певний період [70].

Дозволю собі торкнутися однієї з цінностей – повага. Це соціальна категорія, якою ми визнаємо чийсь вищі якості для формування соціальної оцінки [43]. На мою думку, в свідомості теперішнього покоління Z відбулося перевтілення змісту «поваги» як духовної цінності в матеріальне визнання. Саме ж поняття «покоління» є багатограним і є предметом вивчення

суспільнознавчих наук. Етимологія слова «покоління» (generatio) – породження, за визначенням поколіннєвих теорій – спільність людей за часом народження [44]. В біолого-генеалогічному сенсі – це ланка, ступінь в з'єднанні між прайдами та нащадками» [44]. За різними даними, існує понад сотню поколінь. XX століття охоплює наступні: покоління X (Generation X) і Бебі-бум (Baby Boom), а ще раніше мовчазне покоління (Silent Generation) і найбільше покоління (Greatest Generation), які продовжили втрачене покоління (Lost Generation) [44]. Покоління Y (Generation Snowflake), народжене у 1983–1996 роках – явище в американському політичному співтоваристві, що означає покоління міленіалів (англ. Millennials). Безмежно чутливі, емоційно нестабільні, неврівноважені до образ і власних поглядів, вважають гідним для себе отримувати життя за високими стандартами якості. Це покоління людей, які здатні опікуватися екологічними, соціальними й управлінськими складовими суспільства [68].

На думку Роберта Г. Екклеса (Robert G Eccles, 2015) постійного професора Гарвардської школи бізнесу, працівника Оксфордського університету, ми знайомимося чи не з основною місією покоління Y (Generation Snowflake): захист клімату планети шляхом переходу на низьковуглецеве майбутнє [68].

Особи, народжені після 2000 року – покоління Z (Generation Z), після 2013 року до наших днів – покоління Альфа (Generation A) є початком цифрових поколінь – «цифрові люди» та інтернет-технології відповідно. Формування їхніх цінностей продовжує відбуватися і думки психологів однозначні в твердженнях про характерні схильність до індивідуалізму, впевненості у собі та власному успіху. Вони взаємодіють через інтернет, YouTube, мобільні телефони, Instagram, Snapchat, Telegram Canal та SMS. Як правило не ведуть щоденників і не користуються записниками.

За Ш. Постником-Гудвином покоління Z, описує як нетерплячими (виросли в онлайн-середовищі, навчені до миттєвого здійснення бажань, на прикладі віртуальної реальності, у якій вони знаходяться більшість вільного часу. В реальному житті здійснення бажання детермінує в часі процедура його

досягнення). Акцент уваги зосереджують на короткострокових цілях («тут і зараз»). Також це гостра потреба і залежність у гаджетах (життя переважно проходить онлайн: блоги), фрагментація образного мислення (максимум опановують короткі статті, мережеві статуси, інформативні публікації). Включаючи швидке дорослішання, безперечно знають, чого хочуть і як отримати те, що хочуть. Відносно чесні, тому відкриті у соцмережах. Знають технології, розумні виконавці. Натомість, погано розуміють почуття людей, живуть на певній дистанції з батьками.

Організація взаємодій, в яких задіяні особисто люди і оточення з певними правилами поведінки – це відносини, які є змістом соціально-технічних норм, узгоджених кожним окремим суспільством. Гарантуються державою і встановлені в процесі власного тривалого співіснування в громаді, де і формуються сукупності вольових рішень, наборів дій: за совістю і переконанням як внутрішні – й об'єктивне право та суспільна мораль як зовнішнє регулювання суспільних відносин і стабільного соціального життя. Як істота розумна, людина хоче пізнавати істину, як істота, що має совість, людина шукає добро. Почуває необхідність втілювати це добро в себе самого – індивідуальна мораль, в себе подібних розумних і совісних істот – мораль суспільства [3, с. 31]. Втілення моралі є необхідністю для узгодження відчуттів індивідів, прихильностей і переживань, прийняття чи неприйняття уподобань один одного стосовно традицій і вірувань, визнання релігій і переконань, які передаються людьми з покоління в покоління. За своїми масштабами такі традиції та звичаї можуть бути втілені в обрядові церемонії, які проводяться в урочистій формі, відбуваються публічно й підтримуються державою. Вони можуть наділяти неперевершеними емоціями від почуття впевненості і до почуття захищеності.

1.2. Співвідношення соціально-психологічних характеристик осіб на предмет їх готовності до імплементації нових соціально-технічних норм

Завдяки діяльності та обміну з метою досягнення й засвоєння соціального досвіду і спадщини попередників люди оволоділи матеріальними цінностями суспільства. Щоб отримати вигоду від накопиченого багатства, кожне нове

покоління має досягнути досвід через діяльність, сумісну з досягненнями та соціальним досвідом.

Зацікавленість полягає у ставленні індивіда до соціально-технічних норм. Вагомою часткою у системі нормативного регулювання технічних та соціальних норм є закономірність, адже оволодіння ними є формою розвитку. За Г. Зиммелем, соціальна норма – це встановлення порядку, узгодженої взаємодії людей різних груп. За Ф. Тьоннісом, можна дійти до мирного співіснування та співпраці людям з різних верств, класів одного народу, віддаленість між якими проявляється за економічними умовами, у вигляді життєвих звичок і світогляду [58].

Суб'єктивно – усвідомлюється необхідність встановлення ціннісних еталонів і стандартів, реалізованих у дотриманні й визнанні соціальних норм, імплементації у законодавство засобами адаптацій законів. За С. В. Грищак, існує чотири форми адаптації законодавства: апроксимація, імплементація, транспозиція і координація. Кожна з цих форм на своєму етапі застосування в той чи інший спосіб приводить національне законодавство у відповідність до актів законодавств держав-партнерів чи спільноти в цілому [1]. Можемо зосередитись, на прикладі сьогодення, як нашого євроінтеграційного процесу, який протікає з різною швидкістю, складністю та якістю і кінцевою метою якого є «забезпечення поступової адаптації законодавства України до Acquis ЄС 2 (Acquis communautaire [EU Acquis], 2004) Європейського союзу [47] і Угода АСАА (Agreement on Conformity Assessment and Acceptance [АСАА], 2021)[48] за якими Європейський союз визначає такі напрямки: застосування обладнання з номінальною напругою від 50 до 1000 В змінного струму та від 75 до 1500 В постійного струму [50] з ЕМС - електромагнітною сумісністю обладнання і безпекою машин [49].

У цьому випадку імплементація такої норми постає дуже складним процесом, адже потребує фахового коментаря від численних спеціалістів у різних сферах діяльності. Ці коментарі у свою чергу мають опрацьовуватися сумарно. Кожен із фахівців, запрошених до оцінювання й розробки потенційної

норми, є по суті глибоким знавцем у певній галузі й наділеним особистими соціально-психологічними характеристиками. Всі зібрані думки довести до єдиного знаменника дозволяє лише доходження цими фахівцями консенсусу, який постає в наведеному прикладі найсуттєвішим узагальненням, необхідним для імплементації зазначеної норми.

Діяльність за новими правилами вимагає фахівців – людей, які вміють працювати за новими стандартами, розуміють користь нововведень, діють в межах технічних норм і можуть дотримуватися приписів діяльності. За технічними нормами визнають необхідність отримання подальших знань і практики для гармонізації українського виробництва до стандартів Європейської спільноти. Цінним джерелом фактичної інформації є результати дослідження (Studie “Digitales Gesundheitssystem 2019”. Передача повноважень по догляду за хворими в лікарнях роботам) проведеного в 2019 році у Німеччині (див Рис.1).

За результатами погоджуються, що адміністративну роботу виконують роботи: ведення документування послуг, ведення історії хвороби – погоджуються 63% учасників віком від 18 до 29 років (55% решта); доставка ліків – погоджуються 52% учасників віком від 18 до 29 років (43% решта); моніторинг життєво важливих функцій під час операції – схвалюють 57% учасників віком від 18 до 29 років (54% решта); розподілення ліків – 52% учасників віком від 18 до 29 років (43% решта); виконання функцій першої допомоги у відділенні швидкої допомоги – за 47% учасників віком від 18 до 29 років (36% решта); догляд за ранами, заміна пов'язок – погоджуються 42% учасників віком від 18 до 29 років (33% решта); віртуальна цілодобова консультація - за 42% учасників віком від 18 до 29 років (33% решта); проведення операцій – схвалюють 33% учасників віком від 18 до 29 років (25% решта) [69].

Studie „Digitales Gesundheitssystem 2019“ der pronova BKK
Roboter im Krankenhaus: Bevölkerung für den Einsatz in vielen Bereichen des Klinikalltags offen

Рисунок 1

Дигіталізація системи охорони здоров'я 2019 рік

Результати опитування передачі повноважень по догляду за хворими в лікарнях роботам «Цифрова система охорони здоров'я» доводить, що населення відкрите для передачі роботам виконання окремих повноважень у муніципальних лікарнях. Це в майбутньому знизить навантаження на медичних працівників та персонал. Найважливіша активна згода саме молодших людей. Представники покоління Z довіряють роботам в усіх запропонованих варіантах опитування більше, ніж представники старшого покоління Y. Можемо припустити, що перші до такої реальності ставляться простіше, не мають сумнівів у правильності і своєчасності застосування таких правил на відміну від людей старших за віком.

Тому особистісна соціально-психологічна підготовка індивіда на предмет готовності до імплементації нових соціально-технічних норм є прийняттям нової соціальної ролі – фахівця, який досконало володіє певним фахом, має стосовно цього фаху наукові знання або технічні знання [25]. Спеціаліст в області регулювання соціально-технічних норм повинен бути дуже конкретним

у своїх рішеннях, що є особливо цінним в характеристиці представників покоління Z.

Розуміння значення норм технічного права можна визначити трьома способами, а саме: направлення, адаптація, трансформація чи інтеграція, але це не головна мотивація. Вирішують соціально-технічні питання дотримуючись норм за якими є важливими наступні якості: психологічний аспект, суб'єктивний момент (бажання та готовність імплементації на предмет нововведень у норми); інтелект (диференційованість сприймання, розвиток пізнавального інтересу, оволодіння розумовою операцією, вміння розпізнавати завдання, наявність специфічної лексики, раціональний підхід до дійсності); сила волі (здатність підкорятися цілям, вирішувати проблеми, спостерігати, слухати, запам'ятовувати, розвивати дисципліну, сформувати основні вольові дії). Головними діючими особами в повному або частковому процесі є люди і соціально-психологічні характеристики осіб, їх готовність до імплементації нових норм соціальної та технічної поведінки, стадії рівня обізнаності технічних норм, як знаряддя праці та предмет природи, знання меж користування ними.

«Теорія виконання», висунута німецьким суспільством міжнародного права у 60-ті роки ХХ століття, суть якої полягала у визнанні за міжнародними правовими нормами і нормами внутрішньодержавними однакової юридичної сили. При цьому в юридично-технічному плані немає ні зміни спрямованості міжнародної норми, ні її змісту. Сумісно з основами теорії Імплементації ХХ століття це визначає увесь процес як заходи правового і організаційного виконавчого характеру, які призначені втілювати положення міжнародного права.

Країни можуть проявляти ініціативу щодо формулювання конкретних заходів, враховуючи національні інтереси, особливості та практику правового нагляду, враховуючи мету та завдання ухвалення цих законів ЄС, зазначено законом співдружності, щодо соціальних і соціально-технічних питань.

Наприклад, перегляд директив, впроваджених Україною у соціальну та соціально-технічну сферу є вимогою законодавства і вимогою нормативно-

правових актів для нагляду за практичними аспектами імплементації директиви, таких як: функціонування механізмів захисту та інституцій заохочення прав, впровадження конкретних систем, організаційних заходів і стандартів. Українські закони та законопроекти, прийняті для виконання конкретних законів ЄС, повинні містити посилання на ці закони або супроводжуватися посиланнями під час їх офіційної публікації. За допомогою наведеного прикладу можна ілюструвати пріоритетність міжнародних соціальних-технічних норм над аналогічними національними, внутрішньодержавними нормами.

Цілісність процесу імплементації в Україні наразі відсутня, оскільки скасування окремих директив та планів впровадження нормативних актів, доопрацювання і внесення змін дефрагментують процес впровадження.

За методами реалізації технічні норм визначають різноманітні терміни. Найпоширенішими з них є злиття, перетворення та прямі дії. Злиття та перетворення підлягають під процес імплементацій, який повністю повторює положення міжнародного договору або підводить законодавчу базу до положень договору. Виконання прямої дії договором є актуальною лише для постійних країн-членів Ради Європи і передбачено законодавством Європейського Союзу [42, с. 135].

Невідповідність технічним нормам призводить до відповідної реакції природних сил на специфічну поведінку людини (травми, захворювання). Наприклад, недотримання вимог медичних установ щодо використання одноразових шприців призведе до зараження хворих на СНІД, а порушення правил роботи з обчислювальною технікою не дасть очікуваних результатів.

І технології і соціальні норми – усе це діяльність людини. Від соціальних норм технології відрізняються об'єктами, методами нагляду і ґрунтуються на розумінні процесів в природі та характеристиках технічних об'єктів, включаючи мову спілкування людей з об'єктами.

За підсумками теоретичної частини для подальшого виконання статистичного аналізу була сформована теоретична модель (див. Рис. 2), в якій представлено перелік чинників впливу на готовність до імплементації нових

соціально-технічних норм особами з різними соціально психологічними характеристиками:

Рисунок 2. Теоретична модель дослідження

Як видно з моделі, яку ми сформувавши за результатами теоретичного матеріалу I Розділу, до основних складових, які мають відношення до готовності осіб імплементувати відносяться демографічні показники і характеристики особи. На основі отриманих цих складових було сформовано такі гіпотези:

Висновки до Розділу I.

Сьогодення демонструє стадію активного інформаційного розвитку, який характеризується глобальними процесами інформатизації, різкими змінами в соціальній культурі, політиці, економіці та юриспруденції.

В Магістерській роботі досліджується природа імплементації, правові та теоретичні позиції, їх взаємодія. Сучасний період характеризується постійним розширенням кола проблем, які потребують перетворень, проведення порівняльного аналізу й узгодження законодавства. Необхідні гармонізація і моніторингування сприяння процесів імплементації, забезпечення визнання нових норм матеріального права, регулювання вже існуючих норм, їх безпосереднього застосування всередині розпорядження імплементованих норм, в національному правовому полі.

Під час теоретичного аналізу засад готовності до імплементації нових норм соціальної поведінки та поведінки осіб із застосування техніки і автоматизованих систем управління, у яких різна соціально-психологічна характеристика (правові позиції та розуміння сутності технічних норм), нами були виявлені наступні тенденції, що через взаємодію права, національного законодавства і міжнародних правових норм, виконання імплементації як

процесу стає фрагментарним, актуальність і реалізація – проблемними. Застосування технічних і соціальних норм в повній мірі для усіх людей є неможливим.

Соціальні норми впорядковують людські взаємовідносини в межах нормативної поведінки, визнаної суспільством і законом для виконання бажань (інтересів) людей в групах, колективах і громадах. Забезпечуються за допомогою різноманітних засобів соціального впливу. Як соціальні так і технічні норми є результатом діяльності людини. Соціальність технічної норми спочатку виражається через механізм її створення й має правове значення та юридичну форму існування. Формулювання змісту і оприлюднення чи посилення техніко-правових умов державою наділяють технічні умови юридичною природою, а дотримання вважається законним. Порухення офіційного змісту накладає адміністративну відповідальність. Розуміння об'єктивної закономірності її реалізації є основою розвитку суспільства, колективу чи групи. Застосування технічних характеристик, це правила якісного використання людьми технологій і природних ресурсів: правильної взаємодії між людиною, природними об'єктами, інструментами і автоматизованими системами управління з дотриманням приписів, застережень і рекомендацій на благо існування громади і людства в цілому.

Присутність у законодавстві норм, що беруть за основу традиції, звичаї чи сутність обрядів, є закономірною й ціннісною. Визнається Європейським союзом, наприклад, застосування звичаєвого права для втілення правових норм у суспільстві, як вільної громади з притаманною їй етнічною ідентичністю і національною культурою.

Усвідомлення необхідності по виконанню процедур імплементації в межах Угоди «Про асоціацію і подальше членство України в Європейському Союзі» забезпечується проведенням реформ. В Україні процес реалізації реформ це взаємодія державної політики, при якій влада і бізнес разом створюють сприятливе середовище для розкриття і застосування інноваційного потенціалу. В результаті розробок і досліджень науково-технічного прогресу

піднімається рівень стандартів якості життя до визнаних європейською спільнотою, що також відображається на буденності й побуті людей в сенсі моралі та етики, хоча Держава не є членом Європейського союзу і перспектива вступу не окреслена.

Виклики технічного характеру про відсутність для України механізму імплементації документів в нових редакціях й отримання запрошення до обговорення питань сучасності, викладені у Звіті [57, с. 17], як сумна перспектива завжди «наздоганяти» Європейський союз, залишаються в минулому. Можемо припустити, що пошук балансу за нормативним правом і законодавством призведуть до більш високих результатів на відміну від зазначених у звіті - 41,6% загалом виконано зобов'язання [57]. У контексті нашого аналізу визначаємо – імплементація є нині об'єктивною необхідною закономірністю і процеси імплементації є своєчасними й закономірними.

Переосмислення суспільств є фактом. Завдяки глобалізації й прозорості існування більшості держав через засоби комунікацій, відкритості й доступності інформативного простору (окреслимо сучасним словом – дигіталізація) зникають ментальні перешкоди в свідомості людей. Відкритий простір використовується для набуття знань, уявлень, реалізації інтересів і визначення пріоритетів сучасного світу в якому переважають високі темпи розповсюдження за рахунок існування в автоматизованому просторі.

Розвиток хорошого життя на Землі став можливим завдяки «розвитку людини», яка станом на тепер пройшла або проходить цифрову трансформацію, через яку зміст цінностей перевтілює власні значення. Дотримання цінностей змінює локалізацію й переноситься в іншу площину – інтернет. Результати наукових дискусій щодо сутності та правової природи імплементації ведуть до висновку, що в їх основі лежить пошук балансу «трьох китів» – між Законом, внутрішньо-національним правом і Міжнародним правом.

РОЗДІЛ 2

ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ГОТОВНОСТІ ДО ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ НОВИХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ НОРМ ЛЮДЕЙ З РІЗНИМИ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИМИ ХАРАКТЕРИСТИКАМИ

2.1. Методологічні основи дослідження особливостей готовності до імплементації нових соціально-технічних норм особами з різними соціально-психологічними характеристиками

2.1.1. Опис процедури дослідження.

Емпірична частина дослідження полягає у вивченні готовності до імплементації нових соціально-економічних норм людей з різними соціально психологічними характеристиками. Вивчення теми відбувалося за декількома етапами. На початку проводиться загальне вивчення явища й обрання інструментів для опитування цільової групи у дослідженні. За темою дослідження відбір зупинився на наступних методиках:

1. Методику взаємозв'язку шкал соціального консерватизму і економічного консерватизму (12-ти пунктову методику соціального та економічного консерватизму [SECS], 2013).
2. Методика визначення базових рис особистості ТІРІ українською мовою (українська редакція опитувальника особистості ТІРІ [ТІРІ-UKR], 2019).
3. Методика визначення базових рис особистості ТІРІ німецькою мовою (Trierer Integriertes Persönlichkeitsinventar [ТІРІ], 2003).

Застосування методик у поєднанні з проведеними інтерв'ю для опитування учасників – це передумова для перевірки гіпотез і якості дослідження.

Наступним етапом стала адаптація методики SECS для аудиторії. Методику було перекладено українською і німецькою мовами. Для розширення можливостей опитування у першому розділі застосували чотирнадцять запитань щодо індивідуальних якостей особистості.

Процедура опитування учасників дослідження проходила безпосередньо і

опосередковано. Проведення особистих інтерв'ю відбувалося при застосуванні анкетування для ознайомлення з ментальністю учасників. Відбувалося виявлення і визначення характеристик осіб, які впливають на готовність окремої людини до процесів імплементації соціальних і технічних норм.

Для схвалення методики соціального і економічного консерватизму SECS (див. Додаток А. 1) за отриманими результатами відповідей здійснено розрахунок шкал тесту на надійність за критерієм Альфа Кронбаха для визначення гомогенності (див. додаток С).

В розділі описової статистики при застосуванні функції за показниками асиметрії і ексцесу шкали перевірялися на узгодженість і неузгодженість за нормальним розподілом для інтервальних шкал. За результатами розрахунків були сформовані кореляційні плеяди, в яких графічно описано взаємозв'язок виявлених складових для подальшої інтерпретації результатів дослідження.

Завдяки поєднанню кількісного та якісного аналізу дослідження ми отримали детальний опис результатів дослідження. Відбулося підтвердження і спростування гіпотез стосовно матеріалу, викладеного у теоретичній частині першого розділу праці.

Кількість досліджуваних зупинилася на цифрі понад 30 осіб. Переважила кількість жінок – 22 учасниці, чоловіків – 11 осіб. Усім учасникам притаманний індивідуальний соціального-економічний статус (див. таблицю 2.1.1.2).

Таблиця 2.1.1.2 Результати розподілу учасників

Група	N	Стать		Вік	
		Чоловіки	Жінки	Діапазон	Сер. зн.
Дорослі особи	33	11	22	18–70	34

2.1.2. Опис методів та методик досліджуваної групи

Опишемо характеристики методик, залучених для перевірки гіпотез:

1. Методика взаємозв'язку шкал соціального консерватизму і економічного консерватизму (12-пунктова шкала соціального і економічного

консерватизму [SECS], 2013) [66]. Редактор: Пит Рома, Інститути поведінкових ресурсів і Університету Джона Хопкінса, сполучені Штати Америки, 2013 рік (див. Додаток А.1). Тест складається з 12 запитань, відповіді до кожного з яких оцінюються від 0 до 100, періодичність складає 10 (додаток А). Оцінка 0 балів вказує на високу негативність, оцінка у 50 балів говорить про нейтральне ставлення до запитання, оцінка 100 балів вказує на високу позитивність (див. додаток А. 1).

2. Методика визначення базових рис особистості, українська адаптація короткого пятифакторного опитувальника особистості ТІРІ (українська редакція опитувальника особистості ТІРІ [ТІРІ-UKR], 2019) [22]. Редактори Кліманська М. Б. і Галецька І. І. (див. Додаток А.2) українською і німецькою мовами (Trieger Integriertes Persönlichkeitsinventar [TIPI], 2003). Редактор П. Бекер (див. Додаток А.3). Складається з переліку 10 тверджень і оцінюється наступним чином: 1 – абсолютно не погоджуюсь; 2 – не погоджуюсь; 3 – швидше не погоджуюсь; 4 – важко сказати; 5 – швидше погоджуюсь; 6 – погоджуюсь; 7 – абсолютно не погоджуюсь (див. додаток А. 3).

Було поставлено 14 запитань (див. Додаток А) і декілька варіантів відповідей до кожного: 1. Стать? Варіанти відповіді: 1 – жінка; 2 – чоловік; 3 – різне.

Рік народження?

3. Сімейний статус? Варіанти відповіді: 1 – неодружені; 2 – одружені; 3 – розлучені.

4. Діти? Варіанти відповіді: 0 – немає дітей; 1 – одна дитина; 2 – двоє дітей; 3 – троє дітей і більше.

5. Ваше хобі? Варіанти відповіді: 1 – за діяльністю (включаючи культуротворчу і ремесло); 2 – колекціонування; 3 – спорт; 4 – мистецтво.

6. Соціальний статус? Працюю, не працюю, навчання, пенсіонер, задіяні у суспільну діяльність: програми, реформи, курси, відпустка тощо. Варіанти відповіді: 1 – працюю (платно); 2 – не працюю (безоплатно).

7. Події при пандемії COVID-19: розуміння, втручання чи перебування у Вашому житті в 2019–2022 роках. Які ваші особисті відчуття і переконання як

учасника пандемії і учасника подолання цієї кризи? Варіант відповіді: 0 – немає відповіді; 1 – позитивна відповідь; 2 – негативна відповідь; 3 – нейтральна відповідь.

8. Яким є значення особисто для Вас Угоди про співробітництво й майбутнє членство України в Європейському союзі? Варіанти відповіді: 0 – немає відповіді; 1 – нейтральне ставлення; 2 – позитивне ставлення; 3 – важливо; 4 – відсутність інформації.

9. Ви маєте досвід у процедурах імплементації процесів в межах цієї співпраці? Яке це має значення для Вас? Варіанти відповіді: 0 – відсутність відповіді; 1 – є досвід; 2 – немає досвіду.

10. Чи маєте Ви досвід у процедурах імплементації нових і новітніх технологій? Якщо так, то який? Варіанти відповіді: 0 – відсутність відповіді; 1 – є досвід; 2 – немає досвіду.

11. Чи виникає у Вас особисте бажання чи потреба в дискусіях на тему імплементації з друзями, батьками, знайомими? Варіанти відповіді: 0 – немає відповіді; 1 – так; 2 – ні; 3 – інколи.

12. В якій місцевості Ви проживаєте? Варіанти відповіді: 1 – мегаполіс; 2 – місто; 3 – передмістя.

13. Як довго Ви проживаєте в своєму населеному пункті? Варіанти відповіді: 1 – завжди; 2 – до 10 років; 3 – 20 років і більше; 4 – 30 років і більше.

14. Ви проживаєте в межах Європейського союзу? Варіанти відповіді: 1 – так; 2 – ні (див. дод А).

У зв'язку з тим, що тест із 12 пунктів шкал соціального консерватизму і економічного консерватизму SECS не є адаптований для української мови, вимушено задіяли процедуру визначення гомогенності тесту для аудиторії, залученої в опитуванні. Необхідний розрахунок полягав у визначенні показника внутрішньої надійності (альфа Кронбаха) у методиці SECS. В результаті розрахунків він виявився нижчим від рекомендованого рівня (див. табл. 2.1.2.3).

Таблиця 2.1.2.3 Розрахунок показника альфа-Кронбаха для шкали соціального консерватизму

Variable	Summary for scale: Mean=524.194 Std.Dv.=111.886 Valid N:31 (Spreadsheet1) Cronbach alpha: .679946 Standardized alpha: .706626				
	Mean if deleted	Var. if deleted	StDv. If deleted	Itm-Totl Correl.	Alpha if deleted

1	487.0968	9962.54	99.8125	0.137435	0.735918
3	437.7419	8301.35	91.1118	0.616614	0.577166
4	453.2258	9537.98	97.6626	0.369499	0.650456
7	442.2581	10417.48	102.0661	0.272098	0.673118
8	438.7097	9327.37	96.5783	0.619047	0.601098
11	433.5484	10739.02	103.6292	0.313001	0.666917
12	452.5807	7341.73	85.6839	0.578023	0.579641

Шкала соціального консерватизму, до якої включені питання про аборт, військову національну безпеку, релігію, традиційний шлюб, традиційні цінності, сімейний осередок і патріотизм демонструє показник альфа-Кронбаха – 0,68. Завдяки показнику 0,74 (в округлені) Alpha if deleted Таблиці 2.1.2.3 було прийнято рішення вилучити результати за відповідями на запитання 1 (аборт) зі шкали соціального консерватизму (див. табл. 2.1.2.4).

Таблиця 2.1.2.4 Розрахунок показника альфа-Кронбаха для шкали соціального консерватизму за винятком питання 1

Variable	Summary for scale: Mean=487.097 Std.Dv.=101.462 Valid N:31 (Spreadsheet1): Соціальний консерватизм Cronbach alpha: .735918 Standardized alpha: .746162 Average inter-item corr.: .343989				
	Mean if deleted	Var. if deleted	StDv. If deleted	Itm-Totl Correl.	Alpha if deleted
3	400.6452	6451.197	80.31934	0.630617	0.647905
4	416.1290	7223.725	84.99250	0.460991	0.702031
7	405.1613	7973.361	89.29368	0.385635	0.721249
8	401.6129	7136.108	84.47549	0.719331	0.644996
11	396.4516	8874.506	94.20460	0.253644	0.747239
12	415.4839	6044.121	77.74394	0.482150	0.713492

Шкала економічного консерватизму, яка складається з запитань: обмежена влада, соціальні виплати, володіння зброєю, фіскальна відповідальність і бізнес, так само, як і шкала соціального консерватизму, продемонструвала потребу у видаленні запитання 2 про обмежену владу. При величині показника альфа Кронбаха у розмірі – 0,44, включаючи питання 2, стає можливим отримання величини показника альфа-Кронбаха у розмірі 0,63 після його видалення. Це міра, яка робить можливим подальший розрахунок результатів дослідження методами описової статистики, залишаючись в параметричних критеріях подальшого статистичного аналізу даних (див. табл.2.1.2.5).

Таблиця 2.1.2.5 Розрахунок показника альфа-Кронбаха для шкали економічного консерватизму методики SECS

Variable	Summary for scale: Mean=321.613 Std.Dv.=79.0821 Valid N:31 (Spreadsheet1) Cronbach alpha: .444405 Standardized alpha: .464624

	Mean if deleted	Var. if deleted	StDv. If deleted	Itm-Totl Correl.	Alpha if deleted
2	279.6774	5770.864	75.96620	-0.129019	0.629521
5	252.5806	4225.598	65.00460	0.360205	0.304833
6	275.1613	3347.554	57.85806	0.320225	0.315656
9	245.1613	3592.716	59.93927	0.573334	0.136091
10	233.8710	5120.499	71.55766	0.194562	0.417981

Тобто гомогенність шкал, як соціального консерватизму, такі економічного консерватизму, значно покращилися. Отримані результати відповідають стандартним вимогам – показники альфа-Кронбаха перемістилися від задовільного рівня до хорошого й залишаються в межах величини не нижче від 0,6 (див. табл. 2.1.2.6).

Таблиця 2.1.2.6. Розрахунок показника альфа-Кронбаха для шкали економічного консерватизму за винятком питання 2

Variable	Summary for scale: Mean=279.677 Std.Dv.=77.2219 Valid N:31 (Spreadsheet1): Економічний консерватизм Cronbach alpha: .629521 Standardized alpha: .637852 Average inter-item corr.: .313350				
	Mean if deleted	Var. if deleted		StDv. If deleted Item-Total Correl.	Alpha if deleted
5	210.6452	3509.261	59.23902	0.540269	0.471919
6	233.2258	2815.401	53.06035	0.413605	0.593879
9	203.2258	3512.175	59.26360	0.514629	0.487082
10	191.9355	4751.092	68.92817	0.234520	0.659884

Стосовно питання про обмежену владу в шкалі економічного консерватизму

можна припустити, що за реакціями учасників простежили неабияке витіснення на початку і серйозність по відношенню до відповіді в кінці. Зі слів респондентів це було викликано подіями сьогодення – на європейському континенті відбуваються військові дії.

Висновки до II Розділу

Результати застосування інструментів для опитування учасників і в подальшому результати розрахунку показника альфа-Кронбаха, щодо надійності обраних методик для проведення статистичного аналізу теоретичної частини магістерської роботи, підтвердили ефективність залученого матеріалу для здійснення процедури опитування осіб для дослідження за темою “Готовність до імплементації осіб з різними соціально-психологічними характеристиками”. Щодо реакцій людей в процесі проходження опитування, необхідно зазначити неоднозначність стосовно відповіді за номер 1 у опитувальнику який складається з 12 пунктів шкал соціального консерватизму і економічного консерватизму SECS. Це питання про аборт, яке викликало деяке збентеження. Дозволимо собі припустити, що під час відповіді мали місце пережиті емоції окремих учасників стосовно власного пережитого досвіду. Дане питання виявилось занадто особистим під час проходження анкетування.

Стан, в якому зараз знаходяться люди, відрізняється від стану, в якому вони перебували раніше. На Європейському континенті відбуваються військові дії. Можливо це і стало причиною відреагування осіб на питання за номером 2 про обмежену владу, в опитувальнику з 12 пунктів шкал соціального консерватизму і економічного консерватизму SECS. Переживання за себе, близьких й інших людей вимагає обережно обирати відповіді, пов’язані з безпекою життя. Це стосується населення всіх країн, незалежно від місця перебування, національності, віку і статі.

Необхідні характеристики осіб і способи відреагування людей застосувавши вищевказані інструментарії були виявлені в повній мірі.

РОЗДІЛ 3. РЕЗУЛЬТАТИ ТА АНАЛІЗ

3.1 Аналіз готовності до імплементації нових соціальних норм і технічних норм емоційно стабільних людей.

Опитування учасників відбувалося безпосередньо і опосередковано – за допомогою проведення особистих інтерв'ю і заповнення анкет. Також була організована можливість обирати мову для надання відповідей на запитання і проходження анкетування.

Гіпотеза 1. Припускаємо, що особи з позитивним ставленням до імплементації соціальних і технічних норм будуть мати вищий рівень емоційної стабільності і відкритості до досвіду, порівняно з особами з негативним ставленням.

Гіпотеза 2. Припускаємо, що особи з досвідом імплементації соціально-технічних норм будуть характеризуватися нижчим рівнем соціального та економічного консерватизму, у порівнянні з особами без досвіду імплементації.

Гіпотеза 3. Припускаємо, що особи молодшого віку матимуть більше досвіду імплементації технічних норм.

Отримані результати дослідження за опитуванням згідно 14 поставлених запитань і методик було переведено у цифровий формат. Для переведення масиву даних у цифровий формат задіяли програму Excel. Для наступного кроку при опрацюванні інформації для подальшого статистичного аналізу результатів дослідження використано програму Statistica. Виконали перевірку шкал на присутність певного діапазону – інтервалу між шкалами. Шкали опитування за визначенням виявилися інтервальними, що дозволило опрацювати дані дослідження, дотримуючись критеріїв параметричного аналізу.

Ми дефініціювали шкали соціального та економічного консерватизму, включаючи характеристики рис особистості, екстраверсії, емоційної стабільності, добросовісності, дружелюбності, відкритості новому досвіду та року народження на нормальність чи ненормальність за розподілом.

Величина асиметрії і ексцесу згідно приписів повинна міститися в межах від -1

до +1. За результатами розрахунку ми отримали цифри обох показника дещо поза встановленими приписами межами (див. табл. 3.1.7).

Таблиця 3.1.7. Розподіл шкал

Variable	Descriptive Statistics (Spreadsheet1)						
	Valid N	Mean	Minimum	Maximum	StD.Dev	Skewness	Kurtosis
Social Conservatism	32	80.729	33.333	100.000	16.83218	-1.17983	1.266315
Economic Conservatism	32	69.688	25.000	100.000	19.03679	-0.21570	-0.36379
Extraversion	27	9.556	5.000	13.000	1.64862	-0.27261	1.808523
Emotional Stability	27	9.556	5.000	14.000	2.54699	-0.04711	-0.948225
Openness	27	10.889	6.000	14.000	2.22457	-0.41533	-0.652077
Conscientiousness	27	10.963	7.000	14.000	1.99000	-0.32447	-0.941758
Agreeableness	27	10.370	6.000	14.000	1.92450	-0.22359	-0.479262
Рік народження	31	1984.065	1952.000	2004.000	13.29645	-0.33284	-0.598725
Тривалість проживання	31	2.871	0.000	4.000	1.23131	-0.655520	-0.778811

Згідно з перевіркою шкал на нормальність шкала екстраверсії та соціального консерватизму мають дещо завищені показники ексцесу, а шкала соціального консерватизму характеризується незначною лівосторонньою асиметрією. Однак

відомо, що параметричні критерії є стійкими до незначних порушень нормальності, тому для визначення зв'язків між змінними та перевірки гіпотез дослідження використовувалися параметричні статистичні критерії.

В наступному порівнянні поділимо учасників на дві групи за відповідями на запитання про події при пандемії COVID-19: розуміння, втручання чи перебування у житті в 2019–2022 роках. Які ваші особисті відчуття і переконання як учасника пандемії та учасника подолання цієї кризи? Варіанти відповідей: 1 – позитивна; 2 – негативна (див. табл. 3.1.8).

Для перевірки першої гіпотези використано t-критерій Стьюдента, за допомогою якого порівнювалися учасники, які мають позитивне ставлення до імплементації нових пандемічних норм, з тими, ставлення яких до імплементації нових пандемічних норм є негативним. Незважаючи на те, що осіб з позитивним ставленням було 13, а з негативним 6, тобто групи були малими і нерівними за чисельністю, дисперсії змінних, які порівнювалися, були гомогенними, що дозволяє порівнювати групи за параметричним критерієм Стьюдента (див. табл. 3.1.8).

Таблиця 3.1.8. Порівняння за варіантами відповідей: 1 – позитивна; 2 – негативна; t критерій Стьюдента

Variable	T-tests; Grouping: COVID (Spreadsheet1)										
	Group 1: 1 Group 2: 2										
	Mean 1	Mean 2	t-value	df	p	Valid N	Valid N	StD.Dev	StD.Dev	F-ratio	P
Social Conservatism	79.000	81.250	-0.32915	21	0.745301	15	8	9.87622	23.15836	Variance 5.498373	Variance 0.00670
Economic Conservatism	69.167	75.625	-0.76951	21	0.450162	15		15.71699	24.66743	2.463253	0.143234
Extraversion	9.154	10.167	-1.86758	17	0.079160	13	6	1.21423	0.75277	2.601810	0.299757
Emotional Stability	10.462	7.833	2.55123	17	0.020657	13	6	1.98391	2.31661	1.363518	0.608746
Openness	11.769	10.500	1.30707	17	0.208595	13	6	2.00640	1.87083	1.150183	0.941528
Conscientiousness	11.462	11.167	0.34815	17	0.732002	13	6	1.39137	2.31661	2.772185	0.137282

Agreeableness	10.077	12.000	-2.05826	17	0.055232	13	6	1.80100	2.09762	1.356522	0.613563
Рік	1985.133	1985.000	0.02201	21	0.982646	15	8	15.07537	10.94140	1.898409	0.399340
народження Тривалість проживання	2.714	3.250	-1.09530	20	0.286401	14	8	1.26665	0.70711	3.208791	0.128361

Показник Mean 1 для учасників з позитивними відповідями за шкалою емоційної стабільності складає 10,46, а показник Mean 2 для учасників, котрі відповідають на поставлені запитання негативно, складає 7,83. Відповідно рівень емоційної стабільності для 1 групи вищий за рівень емоційної стабільності 2 групи. Виявлено статистично значущі відмінності за шкалою емоційної стабільності ($p=0,02$): особи з позитивним ставленням до імплементації нових пандемічних норм мають вищий рівень емоційної стабільності. За шкалою відкритості до досвіду статистично значущих відмінностей не виявлено. Отже, перша гіпотеза підтвердилась частково.

Тобто можемо сказати, що згідно показників рівня емоційної стабільності люди, у яких вища емоційна стабільність, а саме група 1, більш позитивно сприймають і переживають несподівані події. Представники 2 групи – це люди, в котрих показник рівня емоційної стабільності нижчий і відповіді відносяться до негативних. Вони складніше переносять несподівані події (див. Рис.3).

Діаграма емоціональної стабільності і відкритостей

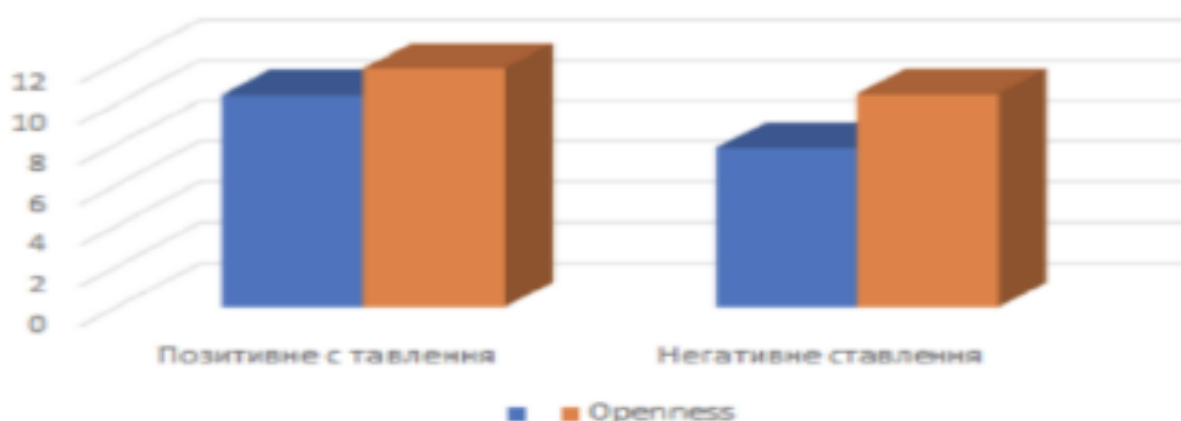

Рисунок 3. Діаграма співвідношення рівня емоційної стабільності і відкритості до нового досвіду

Методом кореляційного аналізу ми відстежили взаємозв'язок між шкалами

консерватизму і рис особистості (див. табл. 3.1.9).

Таблиця 3.1.9. Порівняння шкали соціального і економічного консерватизму зі шкалою рис особистості

Variable	Correlations (Soreadsheet1)									
	Markes correlations are significant at $p < .05000$ N=27 (Casewise deletion of missing data)									
	Mea ns	StD. Dev.	Socia l Conse r vatism	Econo mic Conse r vatism	Extra versio n	Emo t iona l Stab	Ope n ness	Consc ientio usness	Agree ablene ss	Рік народ женн я
Social Conse rvatis	79.0 12	17.3 221 1	1.000 0 00							
Econo mic Conser vatism	68.2 41	17.4 699 6	0.540 5 53	1.000 0 00						
Extra versio	9.55 6	1.64 862	-0.226 962	-0.148 379	1.000 0 00					
Emoti onal Stabili ty	9.55 6	2.54 699	-0.215 196	-0.554 166	0.354 1 72	1.00 0 000				
Opennes s	10.8 89	2.22 457	-0.255 813	-0.106 664	0.143 3 25	0.28 2 840	1.00 000 0			
Consc ientio usness	10.9 63	1.99 000	0.032 3 71	0.202 7 23	0.158 9 17	0.00 4 216	0.32 049 6	1.00000 0		

Agreeable	10.370	1.92450	0.267141	0.294680	-0.055224	-0.278990	0.225594	0.445603	1.00000	
-----------	--------	---------	----------	----------	-----------	-----------	----------	----------	---------	--

Рік народжен	1983.704	13.37280	0.209554	0.165607	0.030433	-0.094352	0.239326	0.060273	0.410923	1.00000
---------------------	----------	----------	----------	----------	----------	-----------	----------	----------	----------	---------

Отримали взаємозв'язки між декількома складовими: соціальним консерватизмом, економічним консерватизмом, емоційною стабільністю, добросовісністю і дружелюбністю. Прямо пов'язані соціальний консерватизм і економічний консерватизм і обернений зв'язок економічного консерватизму з емоційною стабільністю. Результати можемо відобразити у кореляційній пляді (див. рис. 4).

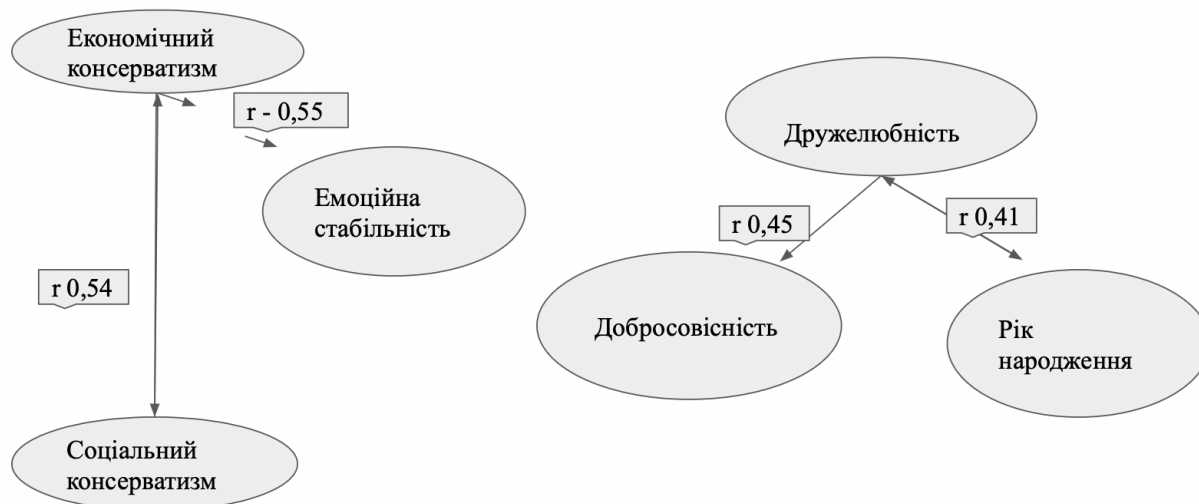

Рисунок 4. Кореляційні пляди взаємозв'язку шкал соціального і економічного консерватизму та взаємозв'язку шкал рис особистості

Дані можна інтерпретувати, так що в сучасній реальності люди з позитивним ставленням до реальності будуть продуктивніше імплементувати нові норми в життя і до таких обставин звикати. Люди в яких емоційні характеристики особистості є непостійними в сторону негативної інтерпретації реальності, нові соціально-економічні норми будуть повільніше і менш продуктивніше

імплементувати.

Зв'язок емоційної стабільності до економічного консерватизму є оберненим і становить, $r = -0,55$.

За результатами кореляційного зв'язку в плеяді рис особистості відстежуємо прямі зв'язки між наступними характеристиками особистості: дружелюбністю і добросовісністю ($r=0,45$), дружелюбністю і роком народження ($r=0,41$).

При стабільних економічних показниках людина перебуває у стабільних соціальних обставинах. Також, результати підтверджують очевидність того, що в добросовісності можна досягати нові результати. Так як людина сумлінно підходить до питання розуміння тієї чи іншої обставини, автоматично віддзеркалюється дружелюбність, через яку ми отримуємо зв'язок з роком народження, що в свою чергу дозволяє припустити, що в залежності від віку через дружелюбність приходить добросовісність.

3.2 Аналіз готовності до імплементації нових соціально-технічних норм людей економічно консервативних

Перебуваючи в площині параметричних критеріїв, продовжуємо проводити статистичний аналіз даних порівняльним методом. За порівнянням по першому питанню (стать) з'ясували, що показники за шкалою соціального консерватизму і дружелюбності у жінок дещо переважають аналогічні показники чоловіків (див. табл. 3.2.10).

Таблиця 3.2.10 Порівняння відповідей на запитання за статтю

Variable	T-tests; Grouping: Стать (Spreadsheet1)										
	Group 1: 1					Group 2: 2					
	Mean 1	Mean 2	t value	df	p	Valid N	Valid N	Std. Dev. 1	Std. Dev. 2	F-ratio Vari	P Variance

Social Conservatism	85.000	72.576	2.08786	30	0.045402	21	11	15.30251	17.27818	1.274884	0.615276
Economic Conservatism	72.857	63.636	1.31669	30	0.197912	21	11	20.08242	15.98295	1.578768	0.462413
Extraversion	9.706	9.300	0.610	2	0.5471	17	10	1.2126	2.2632	3.4831	0.2887
Emotional Stability	9.000	10.500	-1.51405	25	0.142555	17	10	2.42384	2.59272	1.144208	0.778808
Openness	10.824	11.000	-0.19534	25	0.846709	17	10	2.24264	2.30940	1.060429	0.878079
Conscientiousness	10.941	11.000	-0.07274	25	0.942592	17	10	2.01465	2.05480	1.040258	0.903422

Agreeableness	10.941	9.400	2.143	2	0.0419	17	10	1.8530	1.7127	1.1706	0.8381
Рік	1986.2	1979.4	1.367	2	0.1820	21	10	11.541	16.049	1.9337	0.2104
Тривалість прожива	2.905	2.800	0.21790	29	0.829033	21	10	1.17918	1.17918	1.406393	0.500378

Відповіді розподілені за статтю, де жінки – 1 колонка, а чоловіки – 2 колонка. Середнє значення Mean 1 для жінок за соціальним консерватизмом складає – 85,0, а для чоловіків значення Mean 2 складає 72,58: рівень статистичної значущості на рівні $P=0,45$. Також в порівняннях в таблиці (див. Табл. 3.2.10) статистично значущим виявились відповіді за шкалою дружелюбності, де рівень $p=0,42$ при середньому значенні Mean 1 складає 10,94 за відповідями жінок, а Mean 2 за відповідями чоловіків складає 9,4.

Незважаючи на те, що кількість жінок в шкалі соціального консерватизму складала 21 особу при кількості чоловіків 11 осіб, а в шкалі дружелюбності 17 при кількості чоловіків 10 осіб, групи є малими і нерівними за чисельністю, дисперсії змінних, які порівнювалися, були гомогенними, що дозволяє порівнювати групи за параметричним критерієм Стьюдента. Показники порівняння опитаних жінок вищі за показники чоловіків (див. Рис. 5).

Отже, за аналізом наведених вище результатів ми стверджуємо, що рівень соціального консерватизму і дружелюбності є вищим у жінок, у порівнянні з чоловіками. Можемо припустити, що жінки, займаючись переважно жіночими справами, більше орієнтовані на традиційні цінності та у них більше розвивається така риса, як дружелюбність. Піклування за дітьми, близькими та виконання професійних обов'язків призвело до розвитку вищого рівня дружелюбності.

Рисунок 5. Діаграма співвідношення відповідей за статтю
Проведення статистичного аналізу і визначення готовності людей до імплементації нових соціально-технічних норм, використовуючи критерії параметричного аналізу, за порівняльним методом двох груп, ми продовжили статистичний аналіз за запитанням про досвід у процедурах імплементації

процесів в межах цієї співпраці, значення для Вас, було отримано наступні відповіді: 1 група – є досвід; 2 група – немає досвіду. Середнє значення Mean 1 за шкалою економічного консерватизму для людей з досвідом складає – 61,67, для людей, в котрих немає досвіду, Mean 2 складає 79,04: рівень статистичної значущості на рівні $P=0,007$. Також в порівняннях в таблиці (див. табл. 3.2.11) статистично значущим виявились відповіді за шкалою тривалості проживання, за котрим рівень $P=0,016$ при середньому значенні Mean 1 – 3,46 для відповіді - досвід є і Mean 2 - 2,39 для відповіді - досвіду немає. відсутності досвіду. За чисельністю перша група - 12 осіб, в другій групі -13 осіб (див. табл. 3.2.11).

Таблиця 3.2.11 Порівняння за варіантами відповідей: 1 - досвід є; 2 – досвіду немає; t критерій Стьюдента

Variable	T-tests; Grouping: Досвід імплементації EU (Spreadsheet 1)										
	Group 1: 1						Group 2: 2				
	Mean 1	Mean 2	t value	df	p	Valid N 1	Valid N 2	StD. Dev. 1	StD. Dev. 2	F-ratio Variance	P
Social Conservatism		76.528 83.333	-1.15 363	2 3	0.2 606 07	12	13	11.858 98	16.955 82	2.0442 91	0.2465 38
Economic Conservatism	61.667	79.038	-2.95 848	2 3	0.0 070 43	12	13	15.125 74	14.235 32	1.1290 13	0.8337 42
Extraversion	9.182	9.818	-0.91 443	2 0	0.3 713 86	11	11	1.6624 2	1.6011 4	1.0780 14	0.9077 83

Emotiona 1 Stability	10.09 1	8.273	1.87 8 12	2 0	0.5 750 24	11	11	2.3 432 7	2.1 950 4	1.139 6 23	0.840 3 18
Openness	11.72 7	10.63 6	1.36 0 48	2 0	0.1 888 16	11	11	1.489 3 6	2.2 033 0	2.188 5 25	0.232 7 41
Conscie ntiousne ss	10.81 8	11.18 2	-0.4 7 946	2 0	0.6 368 10	11	11	1.834 0 2	1.721 5 2	1.134 9 69	0.845 2 50
Agreeabl eness	10.00 0	11.09 1	-1.3 3 997	2 0	0.1 952 83	11	11	2.0 493 9	1.758 1 0	1.358 8 24	0.636 9 55
Рік народж ення	1982. 0 83	1983. 4 62	-0.2 5 568	2 3	0.8 004 72	12	13	12.81 6 60	14.03 3 39	1.198 8 90	0.770 7 21
Триваліс ть прожива ння	3.455	2.385	2.62 3 37	2 2	0.0 155 20	11	13	0.8 202 0	1.120 9 0	1.867 6 37	0.330 5 71

Отже, аналізуючи дані в таблиці, можемо стверджувати, що особи з досвідом імплементації соціально-технічних норм мають нижчий рівень економічного консерватизму, у порівнянні з особами без досвіду імплементації. За рівнем соціального консерватизму ці дві групи осіб між собою не відрізняються (див. Рис. 6).

Припущення для другої гіпотези, за результатами отриманих даних, говорить про її часткове підтвердження.

Готовність до імплементації європейських стандартів (консерватизм)

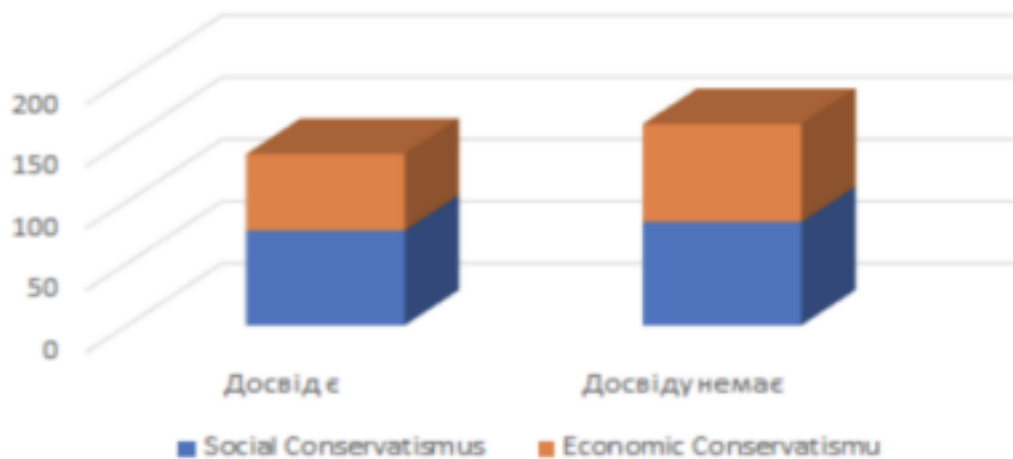

Рисунок 6. Діаграма порівняння відповідей на запитання в залежності від наявності досвіду

3.3. Аналіз готовності осіб молодшого віку до імплементації технічних норм

Щоб виявити вплив віку на готовність особи до імплементацій технічних норм, було реалізовано статистичний аналіз двох груп порівняльним методом. За отриманими відповідями на поставлені запитання, а саме про наявність досвіду у процедурах імплементації нових і новітніх технологій, було розташовано відповіді, для першої групи – досвід є, для групи 2 – досвіду немає (див. табл. 3.3.12).

За результатами обчислення шкал рис особистості отримано наступні показники: статистично значущий зв'язок на рівні $p=0,005$ для дружелюбності, включаючи середнє значення Mean 1 – 9,36 і Mean 1 – 11,50.

Таблиця 3.3.12. Порівняння за варіантами відповідей: досвід є – t критерій Стьюдента досвід є -1 і досвіду немає -2

Variable	T-tests; Grouping: Досвід імплементації техн (Spreadsheet 1) Group 1: 1 Group 2: 2
----------	--

	Mean 1	Mean 2	t value	df	p	Val id N 1	Val id N 2	StD. D ev. 1	StD. D ev. 2	F-rati o Vari an	P Varia n ces
Social Conservatism	73.974	82.564	-1.29097	24	0.209011	13	13	18.28957	15.52500	1.38785	0.579036
Economic Conservatism	65.385	72.500	-0.96334	24	0.344982	13	13	19.52152	18.11422	1.16142	0.799703
Extraversion	9.455	9.833	-0.51035	21	0.615132	11	12	2.46429	0.71774	11.78824	0.000322

Emotional Stability	9.636	9.167	0.43240	21	0.669861	11	12	2.57964	2.62274	1.03370	0.966157
Openness	11.091	11.250	-0.19883	21	0.844307	11	12	1.70027	2.09436	1.51730	0.519238
Conscientiousness	11.091	11.167	-0.09763	21	0.923156	11	12	1.86840	1.85047	1.01947	0.967769
Agreeableness	9.364	11.500	-3.14690	21	0.004867	11	12	1.80444	1.44600	1.55652	0.478454
Рік народження	1976.462	1987.769	-2.33593	24	0.028178	13	13	13.82399	10.65484	1.68334	0.379600

Тривалість проживання	3.167	2.692	1.06569	23	0.297625	12	13	1.11464	1.10940	1.00947	0.980631
-----------------------	-------	-------	---------	----	----------	----	----	---------	---------	---------	----------

Також виявлено статистично значущий зв'язок за роком народження при рівні $p=0,03$ і середньому значенні Mean 1 – 1976,46 для людей з досвідом і Mean 2 – 1987,77 для учасників без досвіду імплементації технічних норм. Тобто за рівнем середнього значення тенденції взаємозв'язку досвіду і віку для готовності осіб до імплементації технічних норм присутні, але в сенсі, що в старших людей, тобто раніше народжених за роками, відповіді підтверджують наявність досвіду. Люди, що народилися пізніше, відповідають про відсутність досвіду (див. Рис. 7).

Готовність до імплементації технічних норм за роком народження

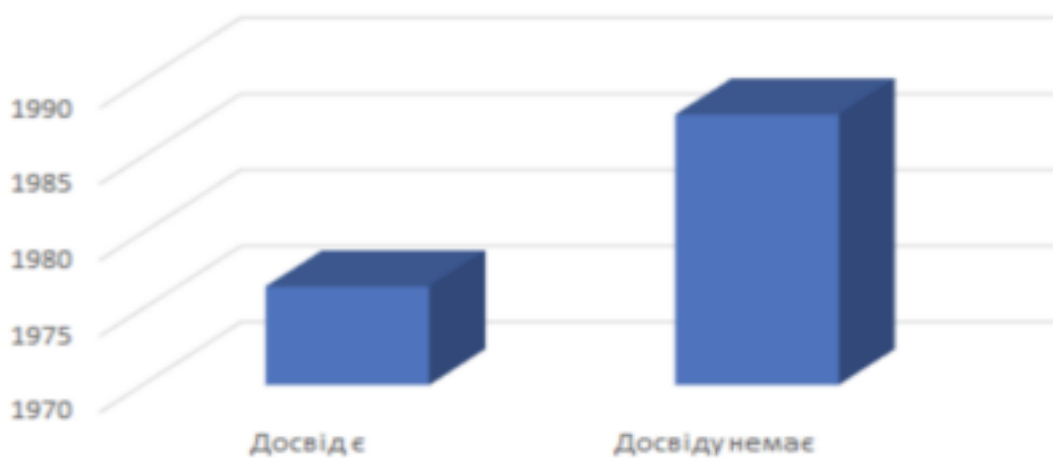

Рисунок 7. Діаграма порівняння відповідей на запитання в залежності від наявності і відсутності досвіду

Можемо говорити, що наявність досвіду в імплементації технічних норм у старшого покоління пов'язана з віком, припускаємо що набута роками. Кількість знань від вивчених приписів і застосування експлуатацій є більшою, тому значною в сенсі досвіду. Однак люди молодші, на відміну від старших, подібним досвідом володіють в меншій кількості. До нововведень відносяться як до необхідності буття, тобто такий досвід не вважають і не відносять до

імплементатції нових технічних норм.

Аналіз результатів перевірки третьої гіпотези показав, що ця гіпотеза не підтвердилася. На рисунку 5, особи з досвідом імплементатції технічних норм мають більший вік у порівнянні з особами без досвіду імплементатції норм.

Висновки до III РОЗДІЛУ

На основі проведеного дослідження і отриманих результатів можемо сказати наступне. На готовність до імплементатції нових соціально-технічних норм особами з різними соціально-психологічними характеристиками впливають наступні чинники, такі як: емоційна стабільність, рівень економічного консерватизму і частково вік. В результаті статистичного аналізу результатів дослідження виявлено, що показники соціального консерватизму і економічного консерватизму виявили прямий зв'язок між собою. Тобто, учасники, які є економічно консервативними, так само проявляють консерватизм в соціальних складових життя. Але будучи в стабільному емоційному стані, в своїй готовності до імплементатції нових соціально-технічних норм реагують продуктивніше і є більш ефективними на відміну від людей емоційно нестабільних. Такі особи використовують такі події для розвитку себе і досягнення нових висот. Показник економічного консерватизму, перебуваючи в оберненому зв'язку до показника емоційного стану людини, дозволяє говорити, що люди перебуваючи в негативному емоційному статусі, так само негативно імплементують, тобто малоефективні в засвоєнні нових соціально-технічних норм і з труднощами можуть в цілому готуватися до процесів імплементатції.

Мусимо зазначити, якщо вдатися до характеристик поколінь, що стосунок з автоматизованими системами управління, для молодшого покоління готовність імплементувати технічні норми не вважається за досвід. Мова йде про покоління Z і Альфа. Більшість з них сприймають освоєння нових технічних приписів і норм користування втіленням в буття, як необхідністю для існування, тобто повсякденною рутиною і такі процеси, як імплементатцією технічних норм, не сприймають.

Покоління сучасності, інформаційні системи і автоматизовані засоби

праці сприймають як критерії, з якими вони народилися і паралельно вирости, а саме на рівні безпосередньому – як необхідність сьогодення.

ДИСКУСІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ. ОБМЕЖЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Ментальне здоров'я відіграє ключову роль у готовності людської свідомості до імплементації. До обмеження для проведення дослідження віднесемо показники чисельності груп і частково онлайн формат.

Додаткове дослідження може мати місце, так як міркування представників різних поколінь, а саме за роком народження, не є однозначними в контексті адаптації імплементування соціально-технічних норм. Також хочеться зазначити про те, що в процесі проведення інтерв'ю, відчувалася неабияка різниця у сприйнятті людей запитань і у проявах емоцій учасників. Нехтувати приналежністю осіб як представників того чи іншого покоління не варто. Хотілося би приділити більше уваги цим міркуванням, щоб можливо, виявити як саме можна забезпечити людям різного віку правильні умови для реалізації ефективної імплементації. В сенсі перебування в емоційній стабільності і комфортному стані, щоб відповідати вимогам сучасності незалежно від віку.

Зауважимо, що процес реалізації імплементації у випадку врахування показників щодо часової перспективи, також надихнули на перегляд мети дослідження. Беручи до уваги показники проживання осіб в одному населеному пункті тривалий час, можемо припустити, що позитивні впливи до готовності імплементувати нові соціально-технічні норми, могли проявлятися за рахунок рис особистості, які властиві людям в залежності від стабільності оточення і проявляються в таких якостях як: дружелюбність, добросовісність і відповідальність досягнень для результатів.

Можливості дослідження в перспективі, було би добре розширити за рахунок збільшення кількості учасників в дослідженні. А саме, здійснити поділ груп на людей які проживали в місцевостях, де відбувалися військові дії, і людей, котрі ніколи не відчували жахи військових подій. Вдатися до глибокого аналізу, враховуючи критерії генетичної складової для порівняння реакції і судження таких груп людей. Виявити їх ставлення до адаптації в житті і

порівняти характеристики рис особистості і емоційну стабільність.

ВИСНОВКИ

Формування процесу імплементації нових соціально-технічних норм базується на двох основних складових це: соціальні норми і технічні норми. Процес імплементації стосується різних осіб, які є не однаковими за багатьма параметрами, але кожен є громадянином, проживає на певній території і задіяні в соціальні процеси, які формують власні потреби для кожного індивідуально в силу ментальних особливостей.

Згодом проведене емпіричне дослідження, яке полягало в опитуванні людей і бесідах за їх участю, створило ґрунт для отримання даних. В результаті проведення статистичного аналізу відповідей було отримано числові результати, які частково підтвердили висунуті в дослідженні гіпотези про наступне: в першій гіпотезі припускаємо, що особи з позитивним ставленням до імплементації соціальних і технічних норм будуть мати вищий рівень емоційної стабільності і відкритості до досвіду, порівняно з особами з негативним ставленням. В другій гіпотезі припускаємо, що особи з досвідом імплементації соціально-технічних норм будуть характеризуватися нижчим рівнем соціального та економічного консерватизму, у порівнянні з особами без досвіду імплементації і в третій гіпотезі ми припустили, що особи молодшого віку матимуть більше досвіду імплементації технічних норм. Залежність показників економічного консерватизму і соціального консерватизму зупиняють думки на істині побудови життя, в якому матеріально забезпечена людина частіше є соціально захищеною і емоційно стабільною, що дає основу і міць успішно переживати події у вигляді різких змін довкола і так само імплементувати новизну чи зміни. Що і підтверджує припущення першої гіпотези.

Емоційна стабільність є бажаною для багатьох суспільств і просто людей. Опанування людиною цього стану в світі господарювання інноваційної економіки є одночасно можливим і часом недосяжним. Процеси розвитку людини підтверджують це і наглядно демонструють якість життя населення, рівень медичної опіки і соціальні гарантії людей в залежності від країни

проживання.

Одночасно за результатами аналізу, можна припустити про присутність змін в ментальному статусі людей і в перегляді пріоритетів буття.

Рівень доступності інформації і користування перевагами сучасності, створюють усі можливі умови для того, щоб люди розуміли і мали змогу обирати і прагнути до кращого життя, кожен по своєму. Один за рахунок добросовісності, як представники молодшої генерації людей, інші за рахунок стабільності і дружелюбності, на прикладі старшого покоління людей. Жінки за рахунок порозуміння з оточенням в силу задіяності в громадське життя заради гідного виховання дітей.

За результатами другої гіпотези ми приходимо до висновку про те, що особи з досвідом імплементації соціально-технічних норм мають нижчий рівень економічного консерватизму, у порівнянні з особами без досвіду імплементації.

Можливості є різними, але об'єднання їх у взаємодії, яка відбувається за рахунок дотримання соціальних норм і технічних норм, які є загальноприйнятими в кожному окремому суспільстві і проявляються у дотриманні правил нормативної поведінки. Дієва реалізація норм відбувається завдяки співпраці органів державного самоврядування і громади. Наявність такої співпраці, уможлиблює формування і створення умов для готовності осіб до імплементації нових соціально-економічних норм, включаючи дотримання заходів для забезпечення ментального здоров'я громадян, що і є однією з основ для перебування людей в емоційній стабільності.

Також на основі результатів дослідження було припущення третьої гіпотези про вплив віку щодо готовності до імплементації нових соціально-технічних норм особами з різними соціально-психологічними характеристиками яке не підтвердилося, але одночасно було виявлено присутність тенденції впливу віку в сенсі, що в старших людей, тобто раніше народжених за роками, відповіді підтверджують наявність досвіду, а люди що народилися пізніше відповідали що досвіду немає.

Враховуючи масштаби війни в Україні і умови пандемії COVID-19,

твердження учасників формувалися переважно з власного досвіду, що говорить про автентичність відреагування людей. Можливо, практичність роботи і полягає в створенні передумов для розширення світогляду кожного в процесі формування взаємодії громади в міцній Державі за умов душевного і соціального благополуччя.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Адаптація законодавства*. (б. д.). Вікіпедія. <http://www.uk.m.wikipedia.org>
2. Бартенева В. И. І Глазунова Е. Н. (2014). Содействие Международному развитию. В *Содействие Международному развитию*. ИНИОН РАН.
3. Буржуа Л. и Бугле С. (2016). Солідаризм у Франції в період третьої республіки. В *Сб. Перекладів* (с. 31). ИНИОН РАН.
4. *Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України*. (2021, Січень 5). [Урядовий портал]. <https://www.cip.gov.ua>
5. Дичківська І. М. (2004). Інноваційні педагогічні технології. В *Інноваційні педагогічні технології*. Академвидав.
6. Довженко Є. В. (2016). Юридичний вісник. *Теоретико-правова характеристика технічних норм. Теорія та історія держави і права. Міжнародне право*, 4 (41).
7. Драгомирецька Н. М. Кандагура А.В. Букач А. В. (2017). *Комунікативна діяльність в державному управлінні*. ОРІДУ НАДУ.
8. *Еко-Кемп «Від сміття до добробуту»*. (2019, Травень 28). [Урядовий портал]. Центр Європейської інтеграції. <https://www.ucep.org.ua>
9. Жарова Л. (2019, Січень 22). *Індекс глобального гендерного розриву: Підсумки 2018 року і провал України*. <https://genderindetail.org.ua>
10. Жарова Л. (2020, Лютий 27). *Глобальний гендерний розрив в 2019 році: Висновки для країни*. <https://genderindetail.org.ua>
11. *Запобігання та протидія домашньому насильству та жорстокому поводженню з дітьми*. (2021, Серпень 28). [Урядовий портал]. Міністерство соціальної політики України. <http://www.msp.gov.ua>
12. *Зарплати освітян ЗСО*. (2021, Жовтень 30). [Урядовий портал]. Міністерство Освіти України. <http://www.mon.gov.ua>
13. *Звернення Президента В. Зеленського до українського народу*. (б. д.). [Звернення]. YouTube. <https://www.youtube.com/user/PresidentGovUa>
14. *Імплементация стандарту ISO 20022 в Україні. Кредитовий переказ на базі міжнародного стандарту ISO 20022*. (2021). [Урядовий портал].

- Національний Банк України. <https://bank.gov.ua>
15. *Інвестування в людський капітал. Конклав Міністрів у рамках Весняних зустрічей Світового Банку.* (2021, Квітень 1). [Урядовий портал]. Міністерство Фінансів України. <http://kmu.gov.ua>
16. Капелюшний В. П. та інші. (2007). *Державне право* [Енциклопедія]. Енциклопедія Сучасної України: електронна версія. <https://esu.com.ua>
17. Каптер С. (2019, Жовтень 1). *Світовий банк: Дохід на душу населення в Україні – чи не найнижчий по регіону* [Інформаційне агенство]. UNN Українські національні новини. <https://unn.com.ua>
18. Качкан В. А. (2014). *Історія української культури.* ВСВ Медицина.
19. *Кіберполіція України.* (б. д.). [Офіційний сайт]. Кіберполіція України. Національна поліція України. [https:// www.cyberpolice.gov.ua](https://www.cyberpolice.gov.ua)
20. *Кількість користувачів «Дії» за рік зроста майже у п'ять разів.* (2021, Грудень 23). [Офіційни сайт]. Українське національне інформаційне агентство «Укрінформ». <https://www.ukrinform.ua>
21. Клименко О. (2017). Репозитарій національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. *Базові засади імплементації міжнародних нормативних документів у діяльність наукових бібліотек України: термінологічний аспект.*, 48, с.186.
22. Кліманська М. Б. Галецька І.І. (2019). PSYCHOLOGICAL JOURNAL. *Українська адаптація короткого п'ятифакторного опитувальника особистості TIPI (TIPI-UKR), 5.*
23. Ковалев А. А. (б. д.). *Международная защита прав человека.* Статут.
24. Кудрявцев В. Н. (1982). *Правовое поведение: Норма и патология.* Наука.
25. Ларин А. Ю. (2000). *Юридичний вісник. Правовое регулирование социально-технических отношений: автореферат Довженко Є. В., 4.*
26. Луков В. А. (2015). *Знание. Понимание, Умение. Нормы социальные. Социология молодёжи,* 2, 61–78.

27. М. Мазорчук (основний автор), Т. Вакуленко, В. Терещенко, Г. Бичко. К. Шумова, С. Раков, В. Горох та ін.. (2018). *Звіт за результатами дослідження якості освіти PISA-2018* (с. 439)[Н35]. <http://pisa.testportal.gov.ua>
28. Марченко М. Н. (2002). *Общая теория государства и права. Академический курс* (2ий вид., Вип. 1–3). ИКД «Зерцало-М».
29. Матузов Н. И. (2004). *Теория государства и права*. Юристъ.
30. Машков А. Д. (2004). *Теория держави і права*. Дакор.
31. *Межі імплементації в Україні у сфері охорони довкілля*. (2016). Ресурсно-аналітичний центр «Суспільство і довкілля».
32. Мюллер В. К., Боянус С. К. (2007). *Англо-російський словник*. Локид.
33. Наливайко Л. Р. (2020). *Теорія Держави і права в схемах та таблицях. Навчальний посібник*. Хай-Тек Прес.
34. *Наука, техніка, інновація*. (б. д.). [Офіційний сайт]. Державна служба статистики. <https://www.ukrstat.gov.ua>
35. *Національна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Україні у 2014 році*. (2016). [Нац 35]. Міністерство екології та природних ресурсів України.
36. *Наші проекти*. (б. д.). [Офіційний сайт]. Український Центр Європейської політики.
37. *Німеччина аграрна для України*. (2020). [Офіційний сайт]. Посольство Федеративної Республіки Німеччини в Україні. <https://www.germany.agroua.net>
38. *«Ноутбук кожному вчителю»: 11 областей вже отримали комп'ютери*. (2021, Листопад 26). [Офіційна сторінка]. Міністерство Освіти України. <http://www.mon.gov.ua>

39. Орбан-Лембрик Л. Е. (2005). *Соціальна психологія: Навчальний посібник*. Академвидав.
40. Охріменко О. О., Іванова Т. В. (2015). *Соціальна відповідальність. Навчальний посібник*. Київський політехнічний інститут.
41. Писаренко Т.В. Куранда Т. К. Кваша Т. К. та інші. (2021). *Стан науково-інноваційної діяльності в Україні у 2020 році* (Науково-аналітична записка). УкрІНТЕІ. <https://mon.gov.ua>
42. Плавич В. П. (2017). *Ринкова економіка: Сучасна теорія і практика управління. Імплементація норм і принципів сучасного міжнародного права у внутрішнє право (порівняльно- правові аспекти), 2*.
43. *Повага*. (б. д.). [Офіційний сайт]. Вікіпедія. <https://uk.m.wikipedia.org>
44. *Покоління*. (б. д.). [Офіційний сайт]. Вікіпедія. <https://uk.m.wikipedia.org>
45. «*Пріоритетні напрями Мінсоцполітики щодо проведення науково-дослідних (науково-технічних) розробок на 2021–2023 роки*». (2000). Науково-дослідний інститут соціальної політики Міністерства України і НАН України, 2000.
46. *Про внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України*. (2021). Верховна Рада України. <https://zakon.rada.gov.ua>
47. *Про загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу*. (2004). Верховна Рада України. <https://www.zakon.rada.gov.ua>
48. *Про затвердження Методики визначення критеріїв євроінтеграційної складової державних цільових програм*. (2005). Верховна Рада України. <https://zakon.rada.gov.ua>
49. *Про затвердження Технічного регламенту з електромагнітної сумісності обладнання*. (2015). Верховна Рада України. <http://zakon.rada.gov.ua>

50. *Про затвердження Технічного регламенту низьковольтного електричного обладнання.* (2015). Верховна Рада України. <http://zakon.rada.gov.ua>
51. *Разработка гендерной статистики. Практическое пособие.* (2010). Организация Объединенных Наций. Женева.
52. *Секторальна експортна стратегія 2019–2023. Харчова і переробна промисловість України.* (2020). Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. <https://www.me.gov.ua>
53. Скакун О. Ф. (2001). *Теорія держави і права. Підручник.* Консум.
54. Скакун О. Ф. (. (2021). *Теорія права і держави. Підручник.* (4ий вид.). Алерта.
55. *Співпраця об'єднаних територіальних громад щодо поводження з твердими побутовими відходами.* (2019, Травень 29). [Офіційний сайт]. Український Центр Європейської політики. <https://www.ucep.org.ua>
56. *Стань партнером кращого сервісу ЕДО в Україні.* (б. д.). [Офіційний сайт]. Сервіс електронного документообігу. <https://vchasno.com.ua>
57. *Угоді 5 років. Що зробила Україна? Дослідження УЦСПу.* (2020). [Публічний звіт]. <http://www.ucep.org.ua>
58. Черниш Н. (б. д.). *Соціологія. Курс лекцій.* Львівський національний університет імені І. Франка. <https://www.fc.vseosvita.ua>
59. *Четвертий щорічний міжнародний форум Кібербезпека – захистимо бізнес, захистимо державу.* (2021, Листопад 2). [Офіційна сторінка]. Четвертий щорічний міжнародний форум. Кібербезпека - захистимо бізнес, захистимо державу. <https://www.cybersecurity-2021.ciseventsgroup.com>
60. *Чорнобильська катастрофа. Довідка.* (б. д.). Вікіпедія. <https://www.fc.vseosvita.ua>
61. *Як Державні установи мають адаптувати свої сайти для людей із вадами зору.* (2016, Липень 14). [Офіційний сайт]. Swiss Agency for Development and Cooperation SDC. <http://www.egap.in.ua>
62. Cheryl Edelson Hanway & Melita Fanny Sylla. (б. д.). Published on Getting Infrastructure Finance Right. ДПП як поштовх для розвитку дорожнього сектору в

- Україні [Офіційний сайт]. *World Bank blogs*. <https://blogs.worldbank.org>
63. Dodonov, V. N., Panov, V. P., & Rumiantsev, O. G. (1997). *Mezhdunarodnoe pravo: Slovar'-spravochnik*. INFRA·M.
64. Hegel, G. W. F., Stolpner, B. G., Levinaja, M. I., & Hegel, G. W. F. (1990). *Filosofiya prava* (D. A. Kerimov, Ред.). Izdat. Mysl'.
65. *Human Capital Project: Year 3 Progress Report (English)*. (б. д.). [Офіційна сторінка]. [https:// www.documents.worldbank.org](https://www.documents.worldbank.org)
66. Jim A. C. Everett. (б. д.). PLOS ONE. *The 12 Item Social and Economic Conservatism Scale (SECS)*. <http://Journals.plos.org>
67. Kell G. (2017, Грудень 22). Generation S Will Make The Future. [Офіційний сайт]. *Vice Chair, Arabesque*. <https://huffpost.com>
68. Robert G/ Eccles. (2015, Грудень 4). Are You A Member Of Generation S? [Офіційний сайт]. *Forbes*. <https://www.forbes.com>
69. *Studie «Digitales Gesundheitssystem 2019» der Pronova BKK*. (2019). [Офіційний сайт]. Pronova BKK. [https:// www.pronovabkk.de](https://www.pronovabkk.de)
70. William Strauss & Neil Howe. (1992). *Generations: The History of America's Future, 1584-2069*. HARPERCOLLINS.
71. *World Bank Group*. (2022). [Офіційний сайт]. [https:// documents.worldbank.org](https://documents.worldbank.org)
72. *World Mental Health Day 2020*. (2020). [Офіційний сайт]. [https:// wfmh.global](https://wfmh.global)

ДОДАТКИ

Додаток А

Бланк опитування

1. Стать? Варіанти відповіді: 1 - жінка; 2 - чоловік; 3 - різне.
2. Рік народження?
3. Сімейний статус? Варіанти відповіді: 1- неодружені; 2 - одружені; 3- розлучені.
4. Діти? Варіанти відповіді: 0 - немає дітей; 1 - одна дитина; 2 - двоє дітей; 3 - троє дітей і більше.
5. Ваше хобі? Варіанти відповіді: 1 - за діяльністю (включаючи культуротворчу і ремесло); 2 - колекціонування; 3 - спорт; 4 - мистецтво.
6. Соціальний статус? Працюю, не працюю, навчання, пенсіонер, задіяні у суспільну діяльність: програми, реформи, курси, відпустка тощо. Варіанти відповіді: 1- працюю (платно); 2 - не працюю (безоплатно).

7. Події при пандемії COVID-19: розуміння, втручання чи перебування у Вашому житті в 2019-2022 роках. Які ваші особисті відчуття і переконання як учасника пандемії і учасника подолання цієї кризи? Варіанти відповіді: 0 - немає відповіді; 1 - позитивна відповідь; 2 - негативна відповідь; 3 - нейтральна відповідь.
8. Яким є значення особисто для Вас Угоди про співробітництво й майбутнє членство України в Європейському союзі? Варіанти відповіді: 0 - немає відповіді; 1- нейтральне ставлення; 2 - позитивне ставлення; 3- важливо; 4 - відсутність інформації.
9. Ви маєте досвід у процедурах імплементації процесів в межах цієї співпраці? Яке це має значення для Вас? Варіанти відповіді: 0 - відсутність відповіді; 1- є досвід; 2 - немає досвіду.
10. Чи маєте Ви досвід у процедурах імплементації нових і новітніх технологій? Якщо так, то який? Варіанти відповіді: 0 - відсутність відповіді; 1- є досвід; 2 - немає досвіду.
11. Чи виникає у Вас особисте бажання чи потреба в дискусіях на тему імплементації з друзями, батьками, знайомими? Варіанти відповіді: 0 - немає відповіді; 1- так; 2 - ні; 3 - інколи.
12. В якій місцевості Ви проживаєте? Варіанти відповіді: 1- мегаполіс; 2 - місто; 3 - передмістя.
13. Як довго Ви проживаєте в своєму населеному пункті? Варіанти відповіді: 1- завжди; 2 - до 10 років; 3 - 20 років і більше; 4 - 30 років і більше.
14. Ви проживаєте в межах Європейського союзу? Варіанти відповіді: 1- так; 2- ні.

Додаток А.1

Методика взаємозв'язку шкал соціального консерватизму і економічного консерватизму SECS

Інструкція: Будь-ласка, вкажіть, на скільки позитивно чи негативно Ви

ставитесь до кожного питання / Bitte, geben Sie an, wie positiv oder negativ Sie jeder Frage beurteilen:

Оцінка 0 балів вказує на високу негативність / Ein Wert von 0 Punkte bedeutet eine hohe Negativität.

Оцінка 50 балів вказує, що Ви нейтрально ставитися до запитання / Ein Wert von 50 Punkte bedeutet Sie sind in dieser Frage neutral.

Оцінка 100 балів вказує високу позитивність / Ein Wert von 100 Punkte bedeutet eine hohe Positivität.

Питання

1. Аборт / Abtreibung ?

1) 10; 2) 20; 3) 30; 4) 40; 5) 50; 6) 60; 7) 70; 8) 80; 9) 90; 10)100

2. Обмежена влада / Begrenzte Regierung ?

1) 10; 2) 20; 3) 30; 4) 40; 5) 50; 6) 60; 7) 70; 8) 80; 9) 90; 10)100

3. Військова і національна безпека / Militär und Nationale Sicherheit:

1) 10; 2) 20; 3) 30; 4) 40; 5) 50; 6) 60; 7) 70; 8) 80; 9) 90; 10)100

4. Релігія / Religion ?

1) 10; 2) 20; 3) 30; 4) 40; 5) 50; 6) 60; 7) 70; 8) 80; 9) 90; 10)100

5. Соціальні виплати / Wohlfahrt Programme?

1) 10; 2) 20; 3) 30; 4) 40; 5) 50; 6) 60; 7) 70; 8) 80; 9) 90; 10)100

6. Володіння зброєю / Waffengesetz ?

1) 10; 2) 20; 3) 30; 4) 40; 5) 50; 6) 60; 7) 70; 8) 80; 9) 90; 10)100

7. Традиційний шлюб / Traditionelle Ehe ?

1) 10; 2) 20; 3) 30; 4) 40; 5) 50; 6) 60; 7) 70; 8) 80; 9) 90; 10)100

8. Традиційні цінності / Traditionelle Werte ?

1) 10; 2) 20; 3) 30; 4) 40; 5) 50; 6) 60; 7) 70; 8) 80; 9) 90; 10)100

9. Фіскальна відповідальність / Steuerche Haftung ?

1) 10; 2) 20; 3) 30; 4) 40; 5) 50; 6) 60; 7) 70; 8) 80; 9) 90; 10)100

10. Бізнес / Business ?

1) 10; 2) 20; 3) 30; 4) 40; 5) 50; 6) 60; 7) 70; 8) 80; 9) 90; 10)100

11. Сімейна ячейка / die Familien Einheit ?

1) 10; 2) 20; 3) 30; 4) 40; 5) 50; 6) 60; 7) 70; 8) 80; 9) 90; 10)100

12. Патріотизм / Patriotismus ?

1) 10; 2) 20; 3) 30; 4) 40; 5) 50; 6) 60; 7) 70; 8) 80; 9) 90; 10)100

Додаток А.2

Методика визначення базових рис особистості TIPI (TIPI-UKR) яка складається з 10 тверджень - українська версія і німецька версія Trierer Integriertes Persönlichkeitsinventar TIPI

Інструкція: Методики визначення базових рис особистості TIPI (TIPI-UKR): Нижче наведено перелік якостей, які можуть бути характерними чи нехарактерними особисто для Вас. Поставте, будь ласка, біля кожного твердження позначку, наскільки Ви погоджуєтесь із кожним із них. Оцініть, в якій мірі запропонована пара характеристик стосується Вас особисто, навіть якщо одна з них підходить Вам більше, ніж друга:

Trierer Integriertes Persönlichkeitsinventar (TIPI) : Im Folgenden finden Sie der von Persönlichkeitseigenschaften, die mehr oder weniger stark auf Sie zutreffen. Bitte markieren Sie für jeder Aussage, inwieweit sie auf Sie zutrifft oder nicht. Sie sollen diese Einstufung jeweils für Paare von Eigenschaften vornehmen, auch wenn möglicherweise die eine Eigenschaft stärker zutrifft als die andere:

1 – Абсолютно не погоджуюсь / Trifft überhaupt nicht zu.

2 – Не погоджуюсь / Trifft größtenteils nicht zu.

3 – Швидше не погоджуюсь / Trifft eher nicht zu.

4 – Важко сказати / Weder zutreffend nicht zutreffend.

5 – Швидше погоджуюсь / Trifft eher zu.

6 – Погоджуюсь / Trifft größtenteils zu.

7 – Абсолютно погоджуюсь / Trifft voll und ganz zu.

Питання

1. Я відчуваю себе товариським, активним / Ich sehe mich selbst als extravertiert, begeistert ?

1 2 3 4 5 6 7

2. Я відчуваю себе критичним, конфліктним / Ich sehe mich selbst als kritisch, streitsüchtig ?

1 2 3 4 5 6 7

3. Я відчуваю себе сумлінним, дисциплінованим / Ich sehe mich selbst als zuverlässig, selbstdiszipliniert ?

1 2 3 4 5 6 7

4. Я відчуваю себе тривожним, схильним перейматися / Ich sehe mich selbst als ängstlich, leicht aus der Fassung zu bringen ?

1 2 3 4 5 6 7

5. Я відчуваю себе відкритим до нового, різностороннім / Ich sehe mich selbst als offen für neue Erfahrungen, vielschichtig ?

1 2 3 4 5 6 7

6. Я відчуваю себе стриманим, тихим / Ich sehe mich selbst als zurückhaltend, still ?

1 2 3 4 5 6 7

7. Я відчуваю себе тактовним, співчутливим, приязним / Ich sehe mich selbst als verständnisvoll, warmherzig ?

1 2 3 4 5 6 7

8. Я відчуваю себе неорганізованим, легковажним / Ich sehe mich selbst als unorganisiert, achtlos ?

1 2 3 4 5 6 7

9. Я відчуваю себе спокійним, емоційно стабільним / Ich sehe mich selbst als gelassen, emotional, stabil ?

1 2 3 4 5 6 7

10. Я відчуваю себе не люблячим змін і пошуку нових рішень / Ich sehe mich selbst als konventionell, un kreativ ?

Додаток Б

Порівняльний аналіз

Таблиця 1. Емоційна стабільність

Variable	T-tests; Grouping: COVID (Spreadsheet1)										
	Mean 1	Mean 2	t-value	df	p	Valid N 1	Valid N 2	Std. Dev. 1	Std. Dev. 2	F-ratio Variances	p Variances
Social Conservatism	79.000	81.250	-0.32915	21	0.745301	15	8	9.87622	23.15836	5.498373	0.006706
Economic Conservatism	69.167	75.625	-0.76951	21	0.450162	15	8	15.71699	24.66743	2.463253	0.143234
Extraversion	9.154	10.167	-1.86758	17	0.079160	13	6	1.21423	0.75277	2.601810	0.299757
Emotional Stability	10.462	7.833	2.55123	17	0.020657	13	6	1.98391	2.31661	1.363518	0.608746
Openness	11.769	10.500	1.30707	17	0.208595	13	6	2.00640	1.87083	1.150183	0.941528
Conscientiousness	11.462	11.167	0.34815	17	0.732002	13	6	1.39137	2.31661	2.772185	0.137282
Agreeableness	10.077	12.000	-2.05826	17	0.055232	13	6	1.80100	2.09762	1.356522	0.613563
Рік народження	1985.133	1985.000	0.02201	21	0.982646	15	8	15.07537	10.94140	1.898409	0.399340
Тривалість проживання	2.714	3.250	-1.09530	20	0.286401	14	8	1.26665	0.70711	3.208791	0.128361

Таблиця 2. Готовність до імплементації, економічний і соціальний консерватизм

Variable	T-tests; Grouping: Досвід імплементації_EU (Spreadsheet1)										
	Mean 1	Mean 2	t-value	df	p	Valid N 1	Valid N 2	Std. Dev. 1	Std. Dev. 2	F-ratio Variances	p Variances
Social Conservatism	76.528	83.333	-1.15336	23	0.260607	12	13	11.85898	16.95582	2.044291	0.246538
Economic Conservatism	61.667	79.038	-2.95848	23	0.007043	12	13	15.12574	14.23532	1.129013	0.833742
Extraversion	9.182	9.818	-0.91443	20	0.371386	11	11	1.66242	1.60114	1.078014	0.907783
Emotional Stability	10.091	8.273	1.87812	20	0.075024	11	11	2.34327	2.19504	1.139623	0.840318
Openness	11.727	10.636	1.36048	20	0.188816	11	11	1.48936	2.20330	2.188525	0.232741
Conscientiousness	10.818	11.182	-0.47946	20	0.636810	11	11	1.83402	1.72152	1.134969	0.845250
Agreeableness	10.000	11.091	-1.33997	20	0.195283	11	11	2.04939	1.75810	1.358824	0.636955
Рік народження	1982.083	1983.462	-0.25568	23	0.800472	12	13	12.81660	14.03339	1.198890	0.770721
Тривалість проживання	3.455	2.385	2.62337	22	0.015520	11	13	0.82020	1.12090	1.867637	0.330571

Таблиця 3. Готовність до імплементації, соціальний консерватизм

T-tests: Grouping: Стань (Spreadsheet1)											
Group 1: 1											
Group 2: 2											
Variable	Mean 1	Mean 2	t-value	df	p	Valid N 1	Valid N 2	Std. Dev. 1	Std. Dev. 2	F-ratio Variances	p Variances
Social Conservatism	85.000	72.576	2.06796	30	0.045402	21	11	15.30251	17.27818	1.274884	0.615276
Economic Conservatism	72.857	63.636	1.31669	30	0.197912	21	11	20.08242	15.98295	1.578768	0.462413
Extraversion	9.706	9.300	0.61026	25	0.547196	17	10	1.21268	2.26323	3.483111	0.028719
Emotional Stability	9.000	10.500	-1.51405	25	0.142555	17	10	2.42384	2.59272	1.144208	0.778808
Openness	10.824	11.000	-0.19534	25	0.846709	17	10	2.24264	2.30940	1.060429	0.878079
Conscientiousness	10.941	11.000	-0.07274	25	0.942592	17	10	2.01465	2.05480	1.040258	0.903422
Agreeableness	10.941	9.400	2.14393	25	0.041953	17	10	1.85306	1.71270	1.170622	0.838160
Рік народження	1986.286	1979.400	1.36724	29	0.182055	21	10	11.54185	16.04992	1.933727	0.210482
Тривалість проживання	2.905	2.800	0.21790	29	0.829033	21	10	1.17918	1.39841	1.406393	0.500378

Таблиця 4.

Готовність до імплементації технічних норм за роком народження

T-tests: Grouping: Досвід імплементації_техн (Spreadsheet1)											
Group 1: 1											
Group 2: 2											
Variable	Mean 1	Mean 2	t-value	df	p	Valid N 1	Valid N 2	Std. Dev. 1	Std. Dev. 2	F-ratio Variances	p Variances
Social Conservatism	73.974	82.564	-1.29097	24	0.209011	13	13	18.28957	15.52500	1.38785	0.579036
Economic Conservatism	65.385	72.500	-0.96334	24	0.344982	13	13	19.52152	18.11422	1.16142	0.799703
Extraversion	9.455	9.833	-0.51035	21	0.615132	11	12	2.46429	0.71774	11.78824	0.000322
Emotional Stability	9.636	9.167	0.43240	21	0.669861	11	12	2.57964	2.62274	1.03370	0.966157
Openness	11.091	11.250	-0.19883	21	0.844307	11	12	1.70027	2.09436	1.51730	0.519238
Conscientiousness	11.091	11.167	-0.09763	21	0.923156	11	12	1.86840	1.85047	1.01947	0.967769
Agreeableness	9.364	11.500	-3.14690	21	0.004867	11	12	1.80404	1.44600	1.55652	0.478454
Рік народження	1976.462	1987.769	-2.33593	24	0.028178	13	13	13.82399	10.65484	1.68334	0.379600
Тривалість проживання	3.167	2.692	1.06569	23	0.297625	12	13	1.11464	1.10940	1.00947	0.980631

Таблиця 5. Порівняння показників Асиметрії та Екседсу

Descriptive Statistics (Spreadsheet1)							
Variable	Valid N	Mean	Minimum	Maximum	Std. Dev.	Skewness	Kurtosis
Social Conservatism	32	80.729	33.333	100.000	16.83218	-1.17983	1.266315
Economic Conservatism	32	69.688	25.000	100.000	19.03679	-0.21570	-0.363759
Extraversion	27	9.556	5.000	13.000	1.64862	-0.27261	1.808523
Emotional Stability	27	9.556	5.000	14.000	2.54699	-0.04711	-0.948225
Openness	27	10.889	6.000	14.000	2.22457	-0.41533	-0.652077
Conscientiousness	27	10.963	7.000	14.000	1.99000	-0.32447	-0.941758
Agreeableness	27	10.370	6.000	14.000	1.92450	-0.22359	-0.479262
Рік народження	31	1984.065	1952.000	2004.000	13.29645	-0.33284	-0.598725
Тривалість проживання	31	2.871	0.000	4.000	1.23131	-0.65520	-0.778811

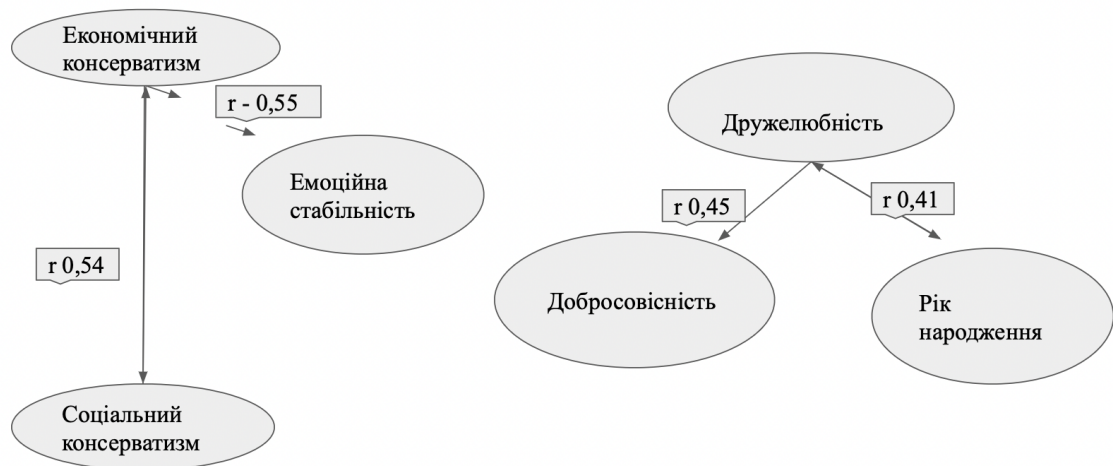
Додаток В

Кореляції

Таблиця 1. Розрахунок кореляцій

Correlations (Spreadsheet1)										
Marked correlations are significant at $p < .05000$										
N=27 (Casewise deletion of missing data)										
Variable	Means	Std Dev	Social Conservatism	Economic Conservatism	Extraversion	Emotional Stability	Openness	Conscientiousness	Agreeableness	Рік народження
Social Conservatism	79.012	17.32211	1.000000							
Economic Conservatism	68.241	17.46996	0.540553	1.000000						
Extraversion	9.556	1.64862	-0.226962	-0.148379	1.000000					
Emotional Stability	9.556	2.54699	-0.215196	-0.554166	0.354172	1.000000				
Openness	10.889	2.22457	-0.255813	-0.106664	0.143325	0.282840	1.000000			
Conscientiousness	10.963	1.99000	0.032371	0.202723	0.158917	0.004216	0.320496	1.000000		
Agreeableness	10.370	1.92450	0.267141	0.294680	-0.055224	-0.278990	0.225594	0.445683	1.000000	
Рік народження	1983.704	13.37280	0.289654	0.165607	0.030433	-0.094352	0.239326	0.060273	0.419923	1.000000

Рисунок 1
Кореляційний зв'язок

Додаток С.

Розрахунок показника альфа-Кронбаха

Таблиця 1. Розрахунок альфа-Кронбаха

Summary for scale: Mean=487.097 Std.Dv.=101.462 Valid N:31 (Spreadsheet1): Соціальний консерватизм Cronbach alpha: .735918 Standardized alpha: .746162 Average inter-item corr.: .343989						
variable	Mean if deleted	Var. if deleted	StDv. if deleted	Itm-Totl Correl.	Alpha if deleted	
3	400.6452	6451.197	80.31934	0.630617	0.647905	
4	416.1290	7223.725	84.99250	0.460991	0.702031	
7	405.1613	7973.361	89.29368	0.385635	0.721249	
8	401.6129	7136.108	84.47549	0.719331	0.644996	
11	396.4516	8874.506	94.20460	0.253644	0.747239	
12	415.4839	6044.121	77.74394	0.482150	0.713492	

Таблиця 2 початковий розрахунок альфа-Кронбаха.

Summary for scale: Mean=524.194 Std.Dv.=111.886 Valid N:31 (Spreadsheet1) Cronbach alpha: .679946 Standardized alpha: .706626 Average inter-item corr.: .271222						
variable	Mean if deleted	Var. if deleted	StDv. if deleted	Itm-Totl Correl.	Alpha if deleted	
1	487.0968	9962.54	99.8125	0.137435	0.735918	
3	437.7419	8301.35	91.1118	0.616614	0.577166	
4	453.2258	9537.98	97.6626	0.369499	0.650456	
7	442.2581	10417.48	102.0661	0.272098	0.673118	
8	438.7097	9327.37	96.5783	0.619047	0.601098	
11	433.5484	10739.02	103.6292	0.313001	0.666917	
12	452.5807	7341.73	85.6839	0.578023	0.579641	